

MAGYAR URIASZONYOK LAPJA

F. M. N. MUSEUM
NYILAS O SZTALYA

VERES udu. fényképezés felvétele, Budapest I., Harmincad-u. 3.

GRÓF SZÉCHENYI JUDIT

FOXHROT.

Szerzette: Marthon Géza.

Moderato.

The musical score is written for piano in 2/4 time. It begins with a *Moderato* tempo marking. The first system starts with a forte (*f*) dynamic. The second system includes a *grazioso* marking and a piano (*p*) dynamic, with the instruction *sempre stacc.* (always staccato). The final system concludes with a *staccato* marking. The piece is composed of six systems of music, each with a treble and bass clef staff joined by a brace.

MAGYAR IRÁSSZÖNYVOK LAPJA

Szépirodalmi, társadalmi és háztartási folyóirat * Megjelenik minden hónapban háromszor: 1-én, 10-én, 20-án * Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Jókai-u. 37. (Berlini-tér sarok) * Telefon: Aut. 107-23 * Előfizetési ár: egész évre 24 P, félévre 12 P, negyedévre 7 P
Egyes szám ára: 80 fill. Ausztriában 1 Sh. 40 Gr. Franciaországban 6 Frc. Olaszországban 4 L. Amerikában egy évre 8 Dollár.

Főszerkesztő: KERTÉSZ BÉLA

TRIANONT A MAGYAR IRODALOM ROMBOLJA LE

A nemzetek nagy versenyében a kard és fegyver szerepét már régen kiszorította az ekevas és a kalapács, az író toll és az ecset, a mérőőn és a véső. A harctereken való személyes bátorság fogalmát szinte kioltották a lángok és kénköves gyilkos gázokat árasztó gépszörnyetegek. Nemzetek szorgalma és erőfeszítése, erkölcsi és anyagi színvonala, munkateljesítménye és munkaértéke dönti el a nemzetek sorsát. Magyarországon csak jó késszén, az osztrákokkal való nehézkes, bonyolult és nem valami őszinte kiegyezés után kezdett a szó nyugati értelmében fejlődni. Mindössze ötven esztendő a magyar gyár- és európai stílusú kereskedelem, a vállalkozás, a módszeres mezőgazdaság és mindaz a tudomány, amelynek a termelő munkavető meg az ágját.

Nemzeti irodalmunk jóval idősebb és terebélyesebb. Balassi Bálint és Csokonai Vitéz Mihály bármely művelt nemzet rajongott költői lehetnek volna. Vörösmarty, Petőfi és Arany: a magyar költészetnek ez a szentháromsága pedig Isten különös kegyelméből jutott nekünk. Jókai a regényirodalomban, Madách és Katona a drámában alkottak halhatatlant. És mégis: világhírt csak ketten tudtak szerezni: Jókai és Petőfi. Inkább Jókai, mint a zsenik zsenije, Petőfi, mert tudvalevő, hogy a versben írt művek elvesztik közvetlen hatásukat, hamvaságukat, eredeti zamatukat az idegen nyelvre való átültetéssel. A lefordított költemény olyan, mint a lehámozott őszibarack: van íze, de mégis mennyivel édesebb és szemre is tetszetősebb a fáról leszedett pihés gyümölcs!... Jókait nemcsak lefordították a világ minden nyelvére, de olvassák is. Talán nem a nagy tömegek, de az értelmiségi osztály kiválóbbjai, akiknek kezében a társadalom szellemi szükségleteinek irányítása van. Hosszú évtizedek múltán Mikszáth volt az első magyar elbeszélő, akit ép oly szívesen olvastak Londonban, mint Konstantinápolyban, Newyorkban és Szófiában, Stockholmban és Rómában. Jött azután egy gyönyörű korszak, amely a magyar írókat szinte a fölfedezés lázával vitte a művelt külföldre. Így lett ismertté Gárdonyi és Herzeg Ferenc neve.

De ne ámítsuk magunkat. Franciaországban, Angliában, Amerikában csak kevés művelt ember ismerte a mi nagy íróinkat. Sőt: a hozzánk közelfekvő Németországban és a Balkánon sem sikerült szélesebb rétegek érdeklődését felkelteni a magyar regény- és novellairodalom iránt. Ha ennek a jelenségnek az okát keressük, azt hiszem, elsősorban a magyar írók erősen nemzeti témáiban találjuk meg. Ami a magyarság szempontjából erény és előny volt, az az idegent, fájdalmat, közömbösen érintette. A magyar törté-

nelmet, küzdelmes harcainkat a pusztaság létezésért, sajnos, sokkal kevésbé ismerik, semhogy azok a regények, szindarabok, költemények, melyeknek tárgyát a magyar nemzeti múlt egy-egy kiemelkedő mozzanata szolgáltatja, a külföldet érdekelhették volna. Általános emberi, vagyis minden emberrel közös érzelmek, hangulatok, törekvések, vágyak, célok, szenvedélyek és főképpen a szociális és gazdasági élet hullámai a világ minden pontján szomjas lélekre és figyelő fülekre találnak. Innét van az, hogy engem, a magyart, sokkal erőteljesebben ragad meg Ibsen emberi költészete, mint például valamely, ugyancsak norvég író nemzeti drámája. Flaubert lélekanalízise a „Bovaryné“-ban, Dickens humora a „Copperfield“-ben, Zola naturalizmusa, az olaszok vízizmusa, Victor Hugo romantikája közelebb van hozzám, mint egy francia, angol, vagy olasz nemzeti hős bármilyen érdekes és szépen megírt története. Mikor a magyar írók — főleg a világháború hatása alatt — olyan témákat kezdtek feldolgozni, melyek az angol kikötőmunkást ép úgy lebilincselik, mint az előkelő londoni szalon hölgyeit, természetesen a figyelem is szélesebb körökre gyűrűzött. És ha az író leghatalmasabb szószékére, a színpadra álltak, szavuk a nagy tömegekhez is eljutott. A világ eleinte húzódozott, majd érdeklődni kezdett az „exotikus“ magyar irodalom iránt, végre fölengedett és szíve áradó melegével ünnepelte a szellem nagyjait.

Sok félsiker és balul kiütött kísérletezés után elsőnek Molnár Ferenc hódította meg a világot „Az ördög“, „A testőr“ és a „Lilium“ című szindarabjaival. Utána a ma már alaposan a férfikorban delelő Herzeg Ferenc és Zilahy Lajos színművei a legkapósabbak a nagy külföldi színpadokon. Aminthogy a magyar publikum nem kívánja látni a modern angol, francia, olasz stb. drámát, ha annak nemzeti — tehát szűkebb határok közé szorított — témája van, úgy a külföld is csak általános emberi vonatkozásokra reagál a mi íróinknál. Nem jelenti ez a nemzeti sajátosságok elejtését, hiszen a magyar író Hollywoodban is magyar marad, csak okos körültekintést és a valóság számbavételét, mert mit érek azzal a drámával, amely itthon lelkesíti, de akármilyen kitűnő, nem tudom eljuttatni a népmilliókhoz, akik nem érthetik meg, hogy én miért lelkesedem. Nekem, magyarnak, az a fontos, hogy Berlinben ezt halljam: „ja, ich kenne Ihre vorzüglichen Bühnenschriftsteller“ és megdobban a szívem, ha ugyanezt mondja a maga nyelvén az angol, az olasz, a francia, a svéd, a norvég, a spanyol.

A magyar nemzet nagy halálával tartozik az irodalom

ama nagyjainak, akik szellemi felsőbbiségükkel sokkal több barátot szereznek neki a külföldön, mint sokszor efe-
mer értékű politikusok. Trianonban sokat, nagyon sokat
vesztettünk el, de nem mindent. A magyar tehetséget és
tudást, a magyar géniust nem rabolhatták el Európa
térképszabásai. Nagy íróink és művészeink szerzik vissza
nekünk az emberiség rokonérzését és megértését. Ne mer-
jen róluk ideháza senki kicsinyléssel, bántó vállvonoga-
tással, vagy azon a sértő hangon beszélni, amit az osztrák
uralom honosított meg. „skribler”-nek bélyegezve egy
nemzet szellemgenerálisait. Ők fogják lerombolni
Trianont.

GYÖNGYVIRÁGCSOKOR

Írta: Nyiri Tibor

A nap búcsúzó eső-
koltá a bányárfelhőket és
a tavaszi, illatos levegő
mámoros bódulat-fátylát
borította a két emberre.
Egymáshoz hajoltak és a
zsenge levelek susogása is
elhalkult egy pillanatra.

— Szeretlek, — sut-
togta a férfi, — szeretlek!
Nem tudom eléggé meg-
mondani, hogy valóban
átérezd, milyen mélysége-
sen szeretlek.

A leány nem szólt sem-
mit. Érzéseit úgy sugá-
rozta szeme, mintha frissen tépett szirmok lennének szive
piros rózsájáról.

— Úgy-e, boldogok leszünk? — lehelte a leány. —
Nagyon boldogok.

A férfi arca tündökölt és ígérethetjesen megszorította
a leány kezét.

— Igen, boldogok...

Elindultak a néptelen sétányon a város felé. Később
ragyogó szemű párokkal, vidáman trécselő dadákkal és
kedvüket hancuroztató gyerekekkel találkoztak, de nem
láttak senkit, csak nagy szerelmüket érezték. György a
villasor elején kis csokor gyöngyvirágot vásárolt és áhi-
tatos tekintettel a leánynak nyújtotta.

— Ilyen tisztán szeretlek, — mondta később, mert
percek teltek el, amíg érzései szavakká érlelődtek.

A leány lakásához értek. Kezüik búcsúzóan összefonó-
dott, elválni azonban nem bírtak. Mindketten érezték,
hogy mondanivalójuk van, valami kinos, álmokat tépázó,
nyugalmat kavarázó mondanivaló. Valami irtózatos, de ki-
kerülhetetlen valóság. Szólni azonban egyikőjük sem mert.
Féltették az arcukról még

letörletlen boldogságot.
Észre sem vették, hogy ke-
züik még egymásban nyug-
szik, hogy az emberek jó-
indulatúan mosolyognak
rajtuk, pedig már nem
érezték bőrük érintkezésé-
nek varázsát. A tövises
valóság forgolódott agyuk-
ban. Egy matróz-ruhás,
szőke pulya, nagy, kék sze-
mekkel bámult rájuk. Egy-
szer csak huncutan fel-
nevetett:

— Szejejmescik...

Széjjel rebbentek, ám a
gyerek még mindig kacag-
gott:

— Szejejmescik...

A leány vérvörösén be-
fordult a kapun. A férfi

utána sietett és elszántság csillant meg a szemében.

— Kedves, — mondta halkán, — ma... ma... ma
meg fogom mondani...

Szava elakadt, de lefeszítette arcáról az aggódó ki-
fejezést és magával is elhithetn akarón erősködött:

— Bele fog egyezni a válasba?...

A leány szemei könnybe borultak.

— Talán jobb volna fájdalmas emlékké szépíteni sze-
relmünket, — zihálta. Hirtelen mozdulattal átnyújtotta a
gyöngyvirág-csokrot, nyelvén lebegett az örökre búcsúzó
szó is, de a férfi magához ölelte és észbontó tüllel szájon
csókolta.

— Megláthatnak... — rebegette öntudatlanul. A szívé-
ből mindent előntő lángtenger fakadt, szerelmese kezébe
nyomta a gyöngyvirág-bokrétát és felszaladt a lépcsőn.

A férfi még nézte a repülő könnyedségével siető
karcu alakot, ki eltűnésével kínzó töprengések leplet
rántotta fel. Lehorgasztott fejjel elindult hazafelé. Karjai
törött ágakként lógtak vállából, egész teste megroppant
gondolatai súlyától. A leányt annyira szerette, hogy há-
zasságon kívül eszébe sem jutott magáévá tenni. Felesé-
gével szemben csupán kötelezettségeket érzett. Pokoli volt
mellette az élete. Így látta. És kiábrándító. Mézeshetek-
ben is azok voltak az asszony legörömteljesebb percei, mi-
kor valami szépet és hasznosat olcsón megvehetett. Örült
az ő takarékos, otthont diszító természetének, de ha ab-
ban a szépen berendezett, puha otthonban alig esett
másról szó, mint takarékoságról, szükségletekről, no meg
indulatos kitérések is előfordultak... Csak kicsit lett
volna kedves és olykor gondtalanul, csupán a jókedvűt
jókedvű, akkor...

Nem fejezte be gondolatát, mert úgy érezte, hogy a
leányt mindenképpen neki rendelte az Isten és a ház-
sága volt tévedés.

— Ma megmondok mindent. — tökéltelte el magát,
miközben becsöngetett. — Rút dolog volna tovább titkolózni
és értelme sincs. Megmagyarázom, hogy sívár az életünk,
hogy szomorúbb is lehetne az elválásunk... ha gyerekünk
lenne... — Most örült, hogy nincs gyerekük. Így ke-
vesebb volt a felelősség. — Talán kevesebb lesz a drámai
fordulat is, — biztatta magát.

Az ajtó kinyílt, fátyolos szemmel belépett és fele-
sége csókra nyújtott homlokához hajolt. Lehellet-távol-
ban megtorpant. Az asszony kérdőn szemébe nézett.

— Vacsorázhatunk?... — siklott át a magyarázko-
dáson és a szobába indult.

Az asszony azt hitte, hogy csupán szórakozottság
miatt maradt el a köszönéshez tartozó csók és ingerülten
válaszolt:

— Persze, hogy vacsorázhatunk, hiszen megint fél-
órát késett.

Sértődött a konyhába ment.

A férfi akaratlanul összehasonlította asszonya visel-
kedését szerelmese kedves modorával és gyöngéden meg-
cirógatta szájával a fehér
csokor apró kupoláit.

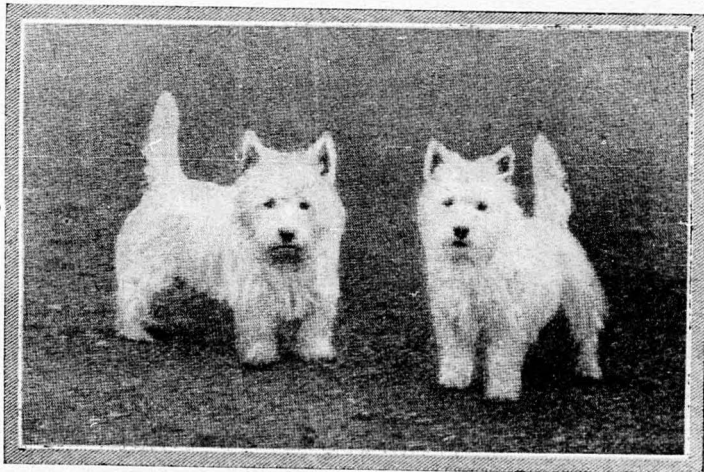
— Drága, — emléke-
zett, — fájdalmas emlékké
szépíteni a szerelmün-
ket. Nem! — áradt el
benne — gyönyörű valós-
ság lesz...

A asszony bejött.

— Ujra kell melegite-
nem az ételt, — mentege-
tőzött. — Dehát ha maga
elkésik, — fortlyant fel,
— akkor tudjon várni!

Nem felelt. Összeszedte
gondolatait: — Őt nem
fogom említeni, nehogy
megsértse indulatos szavai-
val. Azt fogom mondani...

— Miért játszik avval
a virággal? Miért nem
adja ide, Gyurka? — sza-

Fiatal északi terrierek

kitotta el tervezgetését ideges hangon a felesége.
Ránézett.

— Ezt... ezt?... — hebegte, — én nem magának hoztam.

— Talán a szomszédék Picijének? — nevetett. Az ebédlőszekrény tetejéről levett egy vázát, a kancsóból megtöltötte és a virágért nyúlt.

A férfi arca vérbe borult.

— Értse meg, hogy az enyém! Nem a magáé!

A nő elpirult.

— Talán kapta valakitől? — évődött kinos mosollyal.

— Mellékes! A virág: enyém!

Az asszony szemei összehúzódtak, arca eltorzult. egész lénye kikelt magából. Férje érkezettnek látta a szükséges pillanatot.

— Margit, — kezdte — maga okos asszony. Szeretnék valami életbevágóan fontosat mondani.

A nő szeme fellobozott, de megfékezte indulatait.

— Tessék, — felelte.

— Üljön le kérem, úgy sokkal jobb lesz.

A nő leült, arcát közönyösre erőszakolta.

— Hallgatom, — mondta rekedten.

György felállott és járkálni kezdett feltűnő izgatottan.

— Most kell mindent elmondani, — gondolta. Nem szabad törődni a jelenetekkel, hiszen a szerelemről van szó.

Elhatározta, hogy a legádázabb kitörések által sem hagyja magát kihozni sodrából.

— A mi életünk, Margit, — szólalt meg, — a mi életünk... sivár pokol...

A szomszédos ház falára nézett és folytatta:

— Magának egyetlen öröme: fukarkodni. — Felemelte hangját. — Maga minden n el fukarkodik.

Elhallgatott, de az asszony nem szólt semmit. Felidézte a kedves arcát és kitört belőle:

— Tudja meg, hogy én még élni akarok! Még

vágyódom melegség, szépség, jókedv után! Amiket maga mellett nem találtam meg!! — Orrához emelte a gyöngyvirág csokrot, mélyen magába szívta illatát és fellángoló szerelmétől nekitüzesedve folytatta: — Hiába próbáltam magával boldog lenni! Hiába! Pedig én élni, szeretni, boldog lenni — a k a r o k!

Szünetet tartott, de nem nézett az asszonyra. Vihart várt. Hiába. — Hideg kigyó, — szikrázott benne a bosszúság, — valami rettenetes készül. — Kiabálni kezdett: — Tudja meg, hogy én szerelmes vagyok! Egy ártatlan szép leányba, aki csupa lélek, csupa melegség, csupa szerelem! Sze-rel-mes va-gyok! Érti? És ha bármi történik is! — Kemény, vihart álló arccal megfordult és az asszony felé szúrta tekintetét. — Tudja meg! ha bármi történik is!

Akármi! Feleségül veszem!! — Kiegyenesedett és közelebb lépett feleségéhez. — Nem érti?!... Feleségül veszem!

Az asszony kifejezéstelen arccal bólintott.

— Értem... feleségül veszi... és ehhez... tőlem kell elválnia.

— Igen! magától akarok elválni.

— Jó, — mondta az asszony, de hangjában halk szomorúság fodrozódott.

A férfi meglepetten nézett rá.

— Nézze, — kezdte szelidebben, — én szeretem magát. Én nagyon szeretem magát. Maga a legjobb asszony a földön. A... a... a másik... a másiktól sem kívánom, hogy jobb legyen. De hiába, én már magát csak úgy szeretem, mint a... ne haragudjon... mint a húgomat.

Gobelin diszasztalterítő (Gottlieb-modell, lásd a kézimunkarovatot)

A nő ránézett és elindultak a könnyei. A férfi érezte, hogy valami vigasztalót kell mondania.

— Mi azért jó barátok maradunk... Ha találkozunk, köszönünk egymásnak... Beszélgetni is fogunk. — Kicsit gondolat villant át agyán. — Meg fogom kérdezni, hogy van a férje? Mert ugye férjhez megy, olyanhoz, akiről érzi, hogy szerelmessé teszi magát!! És lesz egy kislánya. Egész biztos: lesz egy kislánya. Mondja, — igyekezett tréfás lenni, — hogy fogják hívni a fiát!!

— Nem fogok férjhez menni, György, — suttogta az asszony.

— Pedig férjhez kell mennie...

Az asszony hátraszegte fejét. Sápadt arcán gördültek a könnyek, szája remegett és nem fért szó ki rajta. Csak a fejét rázta:

— Nem!

A férfi tétován az ablakhoz fordult. Úgy érezte, hogy megfojtja a meghatottság, de igyekezett uralkodni magán. Felidézte szerelmese arcát, szájához szorította a gyöngyvirágcsokrot, mintha abból akarna állhatatosságot lehelni magába.

— Hát mit tegyek?! — toppant az asszony elé. — Mit tegyek?! Hiszen annyira szeretem azt a leányt! Magát pedig annyira sajnál...

— Legyen boldog, Gyurka, — vágott közbe a felesége. — Legyen nagyon boldog!

A férfi elszedült és megkapaszkodott az asztal sarkában.

— Ugye, Margit... férjhez megy. Nem volna nyugtom, ha egyedül tudnám magát.

Az asszony bánatosan elmosolyodott és a férfiben felharsant az öröm: — Sikerült! Ilyen békésen sikerült! Hála Istennek!

Úgy érezte, hogy meg kell vigasztalnia a nőt is.

— Férjhez megy. És kis fia lesz. Igen, kis fia. — Már évődött is. — Mondja, Margit, hogy fogják hívni a kis fiát?

Az asszony arca megrándult, szája kinyílott, ám rögtön összecsukta, nehogy kitörjön a fogai mögött fetrengő zokogás. Elfordult. Valla rángatózott a köréjük feszült csendben, majd töredezett szavakkal súgta:

— Gyurka... Gyurikának... hiv...

A férfi szemét befutotta a könny, pilláját lehunyta.

— Hát szeret? — gondolta. — Tud szeretni?! Megölhetem én az én boldogságomért, mert zárkóztoknak teremtettem az Isten?! Lenne nyugodalmunk az ő élete árán?! Nem marná őt is, a távollevő drágát, kiabrándítóvá a lelkiösmeret?! Hiszen a más fiában is engem akarna szeretni!

Az óra figyelmeztetőn tikk-takkolt. A férfi felrázta magát, megtörülte szemét, a gyöngyvirágcsokorra nézett és halkán megreszelte a torkát.

— Becsaptalak! — kacagott szívtépő vidámsággal. — Becsaptalak! Kíváncsi voltam, hogyan fogadnád... Lásd, téged is be lehet csapni.

Az asszony szívrepesve szembe fordult, karját, — mint soha, — ura felé tárta, ám meglátta annak nedves szemét és leejtette ölélését.

— Sajnálsz!... Ugye... mert sajnálsz...

A férfi felelni próbált, de nem merte kinyitni száját... Csak a fejét rázta:

— Nem... — majd fékezett fájdalommal suttogetta:

— Hogy gondolsz ilyet?! Sajnálattól nem él le az ember senkivel egy életet.

Felesége még mindig kétkedve nézett rá.

— Te, — ragyogott fel hirtelen az arca, — ha valóban tréfa volt... — igatottan lángoltak szemei, — ha tényleg tréfa... — elsápadt: érezte, hogy a sorsa fordulása előtt áll, — ha tényleg... add nekem... ugye-nem adod... a gyöngyvirág csokrot!

A másik keze megrándult és a kissé eltikkadt szirmokra pillantott. Arca kicismult és átnyújtotta a csokrot. Az asszony zokogva felkacagott, a megtöltött virágvázához futott vele. A férfi pedig lehunyta a szemét és vonagló szájával lehelte:

— Szépítsük fájdalmas emlékké... emlékké...

A gyöngyvirágcsokor pedig felfrissülten fehérlett a vázában...

AZ ELSŐ RANDEVU

Irta: John Galsworthy

Szeretek sétálni a Kensington parkban.

Egyik nap leültem a tea-pavillon kertjében, a szél ellen védett keleti oldalon, ahol páváskodó emberek nem igen szoktak leülni.

Az élénkzöld friss fellevek reszkettek a gyöngye szélben, amint egy félig sűrű faszor alatt erőteljesen ért idáig. A piskótaszinű székek, a háromlábú asztalkák, amiknek márványlapján előkelő cukortartók és porcellán teászedények búslakodtak: csüggedten méltáztak a magány szomorúságában.

Alig egy-két asztalnál ült vendég. Egy sápadt, vérszegény gyereklány, hihetetlenül nagy fehér kalapban, egy tűzesszemű vöröskeresztes nővér társaságában — egy szürkeruhás hölgy, szomorú és fáradt tekintettel, amely fájdalommal beszélt — két szép hölgy, barnára sült bőrrel, vidáman rágsálya a süteményt, biztos: amerikaiak! — egy kövér öreg úr, ősz és félig kopasz fejével és állandóan szivarral a szájában — és időnként, a közeli tó vizéről, idehallatszott a hattyúk tavaszi dalolása.

Jött aztán egy ifjú, sétatálcájával játszva, elegáns cutaway-ban és lakkeipőben. Élénk arc, hűvös és csillogó szem, a járása egy atlétáé, akinek minden testrésze izom — és feltűnő egyekdúséggel járt ide-oda. De ennek a tettetett nyugalomnak és biztonságnak hűvös maszkja alatt ideges nyugtalanság és feszült várakozás izzott.

Újból végigment az asztalok között. Látszott, hogy keres valakit.

Aztán elvesztettem a tekintetem elől.

De hamarosan visszajött, visszajött — vele! Egy gyönyörű kislánnyal, akinek rózsás arcocskája és élénk szemei voltak, amelyek izgatottan ide-oda jártak és aki — hogy is mondjam csak — aki teljesen, ki volt készítvé a randevúhoz. A mosolygó külső alatt azonban az érzések lávája izzott: ennek a szokatlan helyzetnek tökéletes átérése és egy remegő, titkos kívánság, hogy senki meg ne lepje őket. Az ifjú pedig hirtelen egészen megváltozott! Mintha kicserélték volna. Szeméből, amely az előbb még hűvös nyugtalanságban borongott, a teljes önelégültség és boldogság sugárzott, amit nem bírt eltitkolni. Erőszakolt közönyössége teljesen eltűnt.

Mellettem ültek le, az egyik asztalhoz. Ennek bizonyára stratégiai jelentősége volt, a leány szemében. Nem hallottam, hogy mit beszélnek, de megfigyelhettem őket. Nagyon jól láttam, bár egyikük sem árulta el, hogy ez volt az első randevújuk. Igen, az első találkozó, amiről senkinek sem szabad tudnia! Helyesebben az első randevú, amiről — az ő érzésük szerint — senkinek nem szabad tudnia. (Nagy a különbség a két megállapítás között.) Volt egy pillanatuk, amire talán hónapokon át készülődtek: az első közeledés szent pillanata, ami minden szerelmben csak egyszer jön el és ami minden egyebet, ami utána következik, lehetővé tesz.

Szemük elmondta egész történetüket. A leány állandó éberséggel figyelt minden irányba, de pillanatokra beleakadt a fiú tekintetébe — a fiú szeme pedig egyre keverte a leány szemét, teljes vallomásban és odaadásban. Egy pszichológus számára nagyszerű tanulmány volt, megfigyelni a leány és a fiú: a nő és a férfi viselkedése közti különbséget. Amíg a leány szeme, titkolt boldogsága dacára, egyetlen pillanatra sem feledkezett meg a környezetéről, az emberekről, az egész világról: addig a fiú mind-

ezzel nem törődött. De amíg a leány úgyszólván beleegyezett, hogy valami nem illőt, vagy legalább is nem rendeset követnek el: addig a fiú folyton arra gondolt, hogy valami illetlenséget el ne kövessen és neveltségessé ne váljék. Abban a pillanatban azonban, amint a leány szemébe nézett, minden skrupulusát elhajította.

— Mit törődöm én a világgal?! — mondta magában, miközben állandóan figyelte a „világot“, mint a macska a kutyát, akit ki akar játszani. Tudta: nem kell félnie, hogy neveltségessé válik! A leány szemében nem válhatik neveltségessé! És amikor találkoztak pillantásaik és percekig egymásba fonódtak: tavaszi sóhaj szakadt fel a szívköböl, énekeltek a hatyúk a tavon és a sykomorok feléjük küldték sejtelmes illatukat.

Elgondolkoztam...

Eszembe jutott a szerelem rendes és örök históriája, amely olyan, mint a fák élete: rügyfakadás, kivirágzás és lombhullatás. Ez a két ifjú talán kivételes ember, aki minden szabályt és törvényszerűséget porba dönt?... Nem! Olyanok ők is, mint az átlagember, férfi és nő: szépek és fiatalok, a tavasz dalol és hullámszik a vérükben, — mint az áradás, amely tavasszal kilép medréből, de idejére szabályszerűen visszahúzódik és belefűl a tengerbe. Ennek a párnak a sorsa, ha össze is dugják most a fejüket, épp oly kevésbé változtatható meg, mint a diadalmas tavasz sorsa, amit mégis csak elér a téli hó-halál végzete.

Arra gondoltam, ami előttük áll, ami következik, ami ennek az első találkozáson biztos folytatása lesz: az ifjú kinlódására a várás nyomasztó perceiben, remegve és meggyötörve a gondlattól: hátha mégsem jön el!... Az is lehet, hogy nem jön el!... — a maró bizonytalanságra a kétkedés óráiban: miért nem jön?... —

Igazán szeret-e engem?... Nem, nem szerethet igazán...

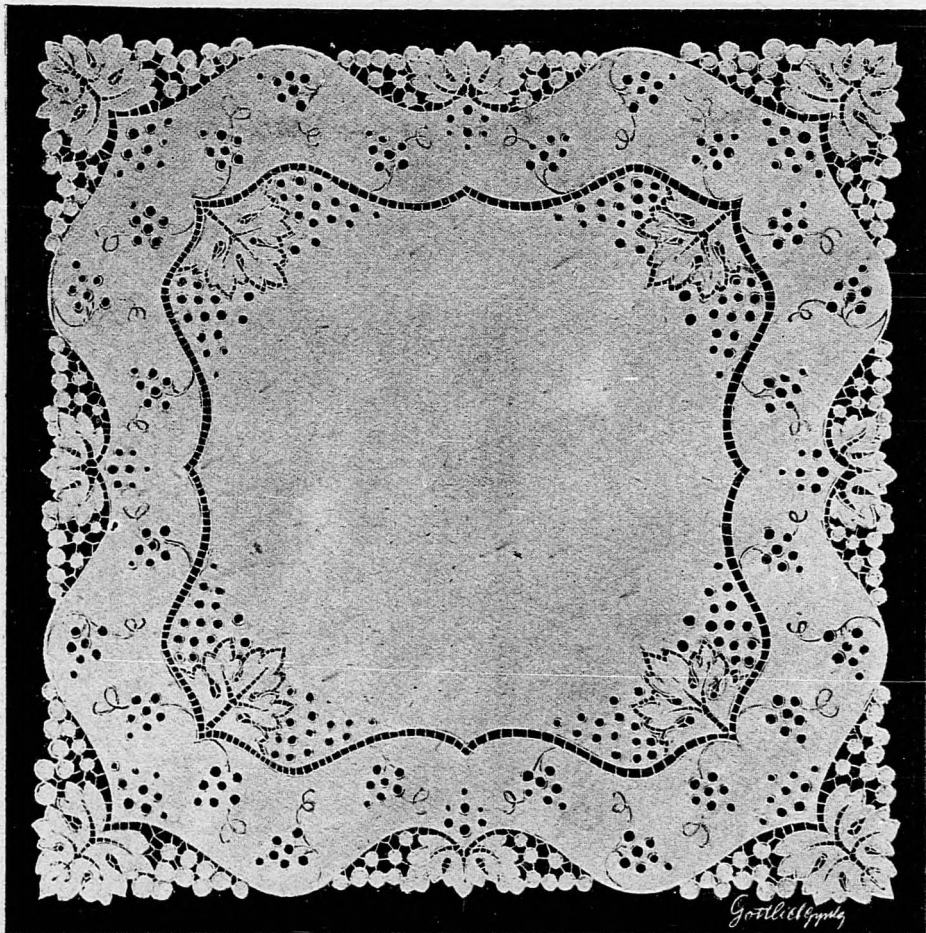
Aztán jönnek a titkos találkozások, amiknek varázsa tűnik, ha a válásra gondolnak és rövid időn belül megszokottá válnak — a válás maga, a pillanat, amikor szét kell szakadniok és bozalmas üresség ásít a szívből — új várakozások, amik mindent újból végigkinlództatnak — ő: a remegő leány, aki örömmel vár, de aggódva bont fel minden érkező levelet, mert érzi, hogy egyszer eljön a szakítás — új kirándulások mással, elbújva a világ elől, hogy egyedül lehessenek és senki meg ne lássa őket — az ifjú ideges hazatérése és állandó figyelése: sötétek-e már az ablakok? — lábujjhegyen belopózások és hideg verejték: mi történik otthon? — a féltékenység örülete — kóborlások órákon át, hogy elszunnyadjon a féltékenység lángja és vacogó kívánság álomtalan éjszakák után...

És jönnek más órák, ő, azok is jönnek, kínzó órák a néptelen vízparton, vagy az erdő sűrűjében: a nő fáradt pillantása az otthon felé vezető útra és a férfi esküdjése, hogy öngyilkosságot fog elkövetni, ha másként nem tud megszabadulni mostani életétől — a férfiből nehezen kicsikart ígéret, hogy csak még egyszer jöjjön el hozzá! — a legközelebbi együttlét, ő, már nem „találkozó“, a panaszkok és szemrehányások végtelen zuhatagával — egyik oldalon kétségbeesetten forró hízgelés, a másikon pedig ünt,

hideg közöny — és állandóan, mint fakó gyászkiéret, mindkét részről a hűtlenség bizonyossága — aztán a teljes elhidegülés — és újra előlről: az első próbálkozás, hogy a másik hűtlensége legalább önmaga szemében megbosszultassék — hibák és rossz tulajdonságok lavinája, amiket saját magában meglátni egyik sem akar — veszekedések, szidalmak és átkozódások — és végül a katharzis napja, amikor vagy az egyik, vagy a másik nem jön el — még egyetlen kieroszakolt találkozás — és a végleges szakítás...

Lelki szemeim előtt úgy pergett le ez a történet, az örök szerelem örök tragédiája, mint egy kinematográf-szalag.

De aztán láttam, hogy a fiatalok keze az asztal alatt szerelmesen egymásba fonódik és egyáltalán nem törődnek az én jövőtlátó, tragikus vízióimmal. Bölcesség, tudás,

Millió (Gottlieb-modell, lásd a kézimunkarovatot)

bizonyosság, előrelátás: milyen hitványságnak tűnhetik fel az ő szemükben, az első édes találkozás gyönyörű órájában!...

Otthagytam őket.

A gesztenyefasoron sétáltam hazafelé.

De egész útamon elkísért és szinte nevetve szállt utánam a szerelmes hatyúk tavaszi dalolása...

Fordította: Erdődy Elek

KÉRJÜK
NAGYSÁGOS ASSZONYT,
AJÁNLJA LAPUNKAT ISMERŐSEINEK

AZ ÁRVA

(Kérjük kedves leányolvasóinkat, tanulják meg ezt a végtelenül bajos monológot, mert nagy sikert arathatnak vele társaságukban.)

Irta: Arányi Jenő

B ö s k e: (kalapban, kabátban beszalad) Jaj! De jó, hogy itt vagyok már! (megáll, körülnéz, leül). Bocsássanak meg, úgy rontok be ebbe a szép társaságba, mint valami üzött vad!... Tényleg, tényleg üzött vad vagyok, aki bemenekültem, mert üldöztek, mert valaki üldözött és csak itt, az ajtó előtt maradt el a sarkamból. Borzasztó! Szabad leülnöm? (Már ül, piheg, körülnéz).

Most már egy kicsit megnyugodtam. Ide jöttem, mert megkértek, hogy szavaljak valamit ma délután és én meg is tanultam, el is próbáltam egy nagyon szép, nagyon meghanó jelenetet, meg akartam mutatni, hogy nem méltatlanul állok önök elé. Úgy kezdődik... úgy kezdődik, hogy... Uristen! elfelejtettem, az ijedtségtől, szórol-szóra elfeledtem! Óh, hogy szégyellem magam! Milyen botrány!... Különbön ez csak párja annak a botránynak, ami velem most az utcán történt.

Egyedül indultam el hazulról, mikor a szüleim eljöttek. Gondolkozva, a szerepemen gondolkozva, lépegetek az utcán, egyszer csak mellettem terem egy úr és megszólít. Én persze, nem feleltem, hanem sietősebbre fogtam a lépéseimet, de ő is tudott ám sietni. Kitaróan mellettem volt és beszélt, beszélt, beszélt. Hiába is kérdezné akárki, hogy miket beszélt, nem hallottam én abból semmit; a szívem hangosan dobogott a félelemtől, a bosszúságtól, könnyek öntöttek el a szememet és én nem értettem, nem is akartam megérteni, hogy milyen szépen, milyen hízkelkedően, milyen bűbájosan beszélt a szépségemről és a szerelméről. (Restelkedve): No igen, hát süket nem vagyok épen, meg kellett hallanom akaratlanul is, mert közel hajolt a fülemhez és arról is beszélt, hogy sokszor látott a korzón, hogy mindig keresett valakit, aki bemutassa nekem, de barátai és az ismerősei mind féltékenykedtek és nem akarták neki ezt a szívesseget megtenni, kénytelen tehát ezt az illetlen módot választani a megismerkedésre, mert szeret, halálosan szeret és nem tud nélkülem élni.

A posta sarkán a rendőrnek akartam szólni, hogy távolítsa el ezt a kellemetlen idegent, de féltem, hogy akkor elkésem innen, hogy botrány lesz a dologból és attól is féltem, hogy talán becsukják, pedig úgy hallottam, hogy a börtönöket nem fűtik. Mégis megsajnáltam, pedig nem érdemi meg.

Mikor a rendőrt elhagytuk, láttam rajta, na igen, láttam rajta, mert úgy félszemen oda pillantottam, hogy megkönnyebült és arról beszélt, hogy mióta engem meglátott, kerüli a

leányismerőseit, ezer haragosa támadt a városban, nem jár társaságba, csak a korzón bolyong szüntelen, mert azt reméli, hogy ott találkozhatik velem. Kért, könyörgött, rimánkodott, hogy ne legyek olyan szigorúan zárkózott, hogy bocsássam meg neki a tolokodását, jóvá fog mindent tenni, csak módot és alkalmat adjak reá. Az édes anyja emlékére esküdött, hogy semmi rossz szándéka nincs, hogy becsületesen ki akarja érdemelni szerelmemet, vagy legalább a vonzódásomat, a rokonszenvenemet, hogy megelégszik néha egy kézszerítással, csak ne üzzem el magamtól.

Azt mondta, kár, hogy olyan rövid az út tőlünk ideig! Ja, igen, persze... (nagy zavarban) hogyné, hát igen, megmondtam neki, hogy sietek, mert... hát igen, hiszen szegény árvagyerek és úgy megszántam, mikor az édesanyja emlékérel beszélt és könnyeket láttam a szép, barna szemében. Barnák a szemei? Hát persze, hiszen jól megnéztem, milyen is szegény árvácska. Magas, fess, angol nyirott bajuszkája, piros ajka, szép fogai, sűrű barna haja és nagy barna szemei vannak. Egész szimpatikus árva!

A lakkipője nagyon elegáns az élesre vasalt nadrággal és a hosszú fekete kabáttal, csak ne viselne fehér keztyűt és selyem nyakbavalót! Olyan nem árvás a kinézése így! Ha ez nem lett volna, egészen ellágyulok iránta, ámbar a törvényszék sarkán nagyon meghatott voltam...

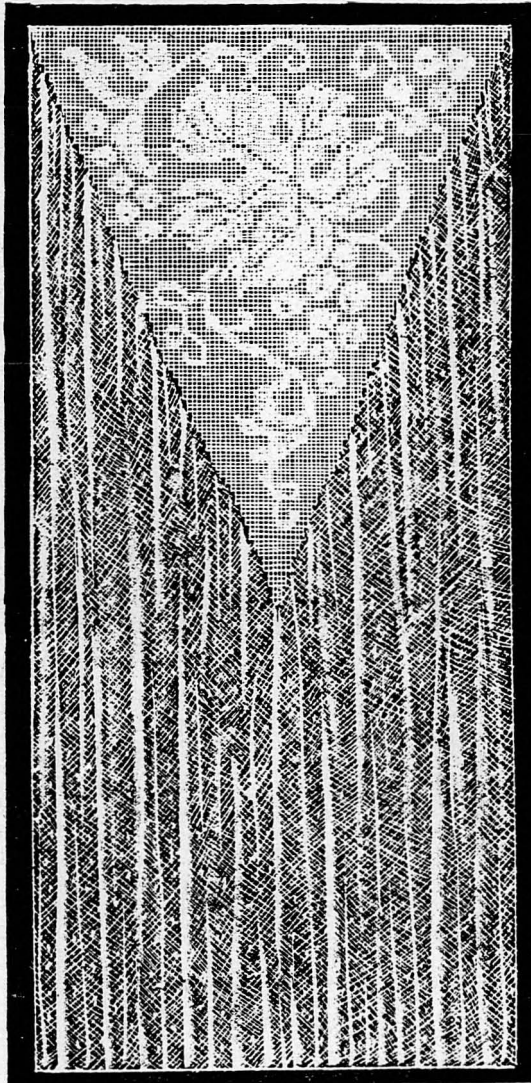
A törvényszék sarkán! Azt mondtam, a törvényszék sarkán? Hihetetlen, de be kell vallanom, hogy szó nélkül elfogadtam az indítványát, amikor azt indítványozta, hogy izé... hogy fogadjuk el az én indítványomat és kerüljünk

a törvényszék felé és arra körülgyerünk ideig. Muszáj volt ennyit megtennem, annyira panaszkodott, hogy milyen rövid az egyenes út ide és hogy ebben az esetben nem az egyenes út a legjobb és legcélravezetőbb. Istenem! Hát ennyit csak meg kell tennünk a szegény, elhagyott árvák javára!? Nem?! No igen, a törvényszék sarkán nagyon meghatott akkor, amikor azt mondta, hogy gyilkolni is tudna értem és hogy elbirná-e a lelkiismeretem, ha őt, mint gyilkost ebbe a rideg épületbe becsukná és talán egy csúf, havas, vagy esős, de mindenesetre szeles hajnalon kivinnék a vesztőhelyre. Érettem!

Nem, kérem, az én lelkiismeretem ezt tényleg nem bírná ki és ha már megtörtem a jeget, csittitani kezdtem, vigasztalni és lebeszélni sötét terveiről. Egy veszendő lelket valakinek csak illik megmenteni és ha már nincs édesanyja szegénykének, nem lehetek olyan pogány, nem veszni hagyjam! Mondhatom, nehéz munka volt! Nem vagyok én prédikátor, se tanár, se népszónok, hogy hatni tudjak egy elkecsereedett fiú lelkületére!

Nem tudtam mással legyőzni az elkecsereését, a bánatát, azt mondtam neki, hogy én is régen ismerem látásból, hogy én is szerettem volna rendes úton megismerkedni vele, dehát, Istenem, ha nem volt rá alkalom, hát így is jó. Jobb így, mint sehogyan.

Nem akarta elhinni! Képzélek, kételkedni mert a szavaimban és én kénytelen voltam a

Vitrázs (Gottlieb-modell)

Katona-utca sarkán megesküdni, hogy az igazat mondtam! (Zavar.)

A kaszárnya előtt én be akartam fordulni erre, de ő karonfogott és mert még soha, de soha senkivel nem mentem karonfogva, ki akartam próbálni, ki tudja, lesz-e még részem benne valaha?

Kénytelen voltam megesküdni, mert nagyon el volt keseredve szegény, azzal fenyegetődött, hogy öngyilkosságot követ el! Elvégre is, nem vagyok én semmi egyéb, mint egy egyszerű buta kis leány, egy szegény szerelmes kis leány.

Szerelmes? Azt mondtam, szerelmes? ... Lehetetlen! Lehetetlen... tovább titkolnom, tényleg így van!

Az eskü után idejöttünk és a kapuban búcsúztunk el egymástól, de a búcsú már nagyon sokáig tartott, nem bírta magát elhatározni, hogy az arcomra, vagy a kezemre adja-e a búcsúcsókot és végre felváltva annyiszor csókolta hol a kezemet, hol az arcomat, hogy kénytelen voltam megoldani a gordiusi csomót, úgy, hogy...

Nem! Nem! ne gondoljanak rosszat! nem én csókoltam meg, ami elyégre nem lett volna nagy baj, hiszen egy elhagyott, szegény árváról van szó, egy árváról, akinek a bankban prokurája van és ötszáz pengő fizetése, hanem úgy oldottam meg a kérdést, hogy utóljára se az arcom, se a kezem nem engedtem megcsókolni, végtére is elég volt már! Nem, sem az arcom, sem a kezem, hanem az ajkam! (Szünet.)

Azután felrohantam a lépcsőn, be a szobába és... és elfelejtettem a monológot, amit megtanultam, de kérem, könyörgök, az Isten szerelmére mondják meg, mi az a procura?...

SZEMTŐL-SZEMBE

MÉG MINDIG csak a lakáskérdés megoldásán nyargalunk, ahelyett, hogy azokon a modern közlekedési eszközökön nyargalnánk, amelyek segítségével a kérdés radikálisan megoldható. Azt hisszük, nem árulunk el valami nagy, féltve őrzött titkot, ha leleplezzük a tőlünk nyugatra lakó népeknek azt a praktikus újítását, hogy autóbuszok által, tehát olcsó közlekedéssel egyrészt közelebb hozták a városi centrumokhoz a környéket, másrészt a nyomasztóan drága városi lakástartás gondját leemelték a polgári társadalom, főleg a fixfizetésű hivatalnokosztály vállairól. Csak nálunk ne vennének tudomást az olcsó és gyors közlekedésnek erről a kettős áldásáról? Szociális és higiénikus érvek nagyszámúval ostromolják esztendőik óta a tisztviselői lakásproblémát, pedig — mint ahogy ez rendszerint történik, — sokkal közelebb van a cél, mint ahová a golyó röpül. Nem olyan szörnyű boszorkányság ez, kérem, csak tessék egy szemernyi praktikumot belevinni a kérdés megtárgyalásába. Budapestet máról-holnapra össze lehet kötni harminc-negyen kilométer távolságban fekvő falvakkal és kisvárosokkal, ahol a lakás feleannyiba kerül, mint a fővárosban. Rendszeres autóbusz-járatokat kell csak létesíteni, amelyek félóra alatt Budapestre hozzák a fővárosban dolgozó, de a környéken lakó embereket. Sőt: továbbmegyünk pár lépéssel, — (a lépés ma már kilométernek számít) és azt kérdezzük: nem érkezett-e már el a legfőbb ideje, hogy Ceglédre, Székesfehérvárra, stb. autóbuszok járjanak, amelyek sokkal hozzáférhetőbbek, mint a vasuti pályaudvarok? A tisztviselői lakásügyét, ezt a még mindig szegénytelenesen bukdácsoló, szomorúan egyhelyben topogó problémát milyen egyszerűen el lehetne intézni, nem szólva arról, hogy a közeli vidék népét a jó és olcsó közlekedés erőteljesebben bekapcsolná a fővárosi élet ritmusaiba s ezzel a fejlettebb kultúrába. Egy csapásra szociális és közművelődési eredményt lehetne elérni a környékbéli autóbuszjáratok rendszeresítésével. De, jaj, ne beszéljünk ilyen őszintén a dologról, — hátha csak ártunk vele! Mert bizony gyakran megesik, hogy épp azokat az ideálokat nem valósítják meg, amelyeknek jótékony hatása a kétszerkettőnégy bizonyosságával kiszámítható...

FOGYASZTÓ és pincér egyformán szegénytelennek találja a borraivaló-rendszert, tehát — nem változtatnak rajta. A borraivaló ázsiai eredetű. Keleten baksis a neve. Minél keletebbre megy, annál több kéz nyúlik feléd, baksisra várva. Európai ember undorral fizet és utálattal fordul el a kéregetőktől. Pedig sokan megszolgnak érte. Csak a mód, a forma ellen lázong az ember. Nyugaton, alig egy-két kivétellel, már a modern gazdasági élet szellemében rendeződött a kérdés. Aki szolgáltatást tesz, annak viszonzatszolgáltatás jár. A szobalány, aki megveti az ágyadat és rendbehozza a szállodai hajlékodat, a pincér, aki kiszolgál, a portás, aki leveleidet, magánügyeidet gondozza, a szolgálta, aki cipőidet kitisztítja, végzett munka honorálását látja a neki juttatott pénzben. Volt, aki túlfizette őket, volt, aki „megbliccelte“ őket. Rendet kellett teremteni s így született meg a százalékos rendszer. Egyik helyen tíz, másik helyen tizenkét, egyes luxushelyeken tizenöt-húsz százalékos csapnak a számlához a személyzet díja gyanánt. Így van ez egész Itáliában, az idegenforgalom klasszikus hazájában, így Ausztriában, Németország-

Foto: D'Ora Paris

Leila Beverkhan, egyiptomi hercegnő

ban és francia földön. Csak Páris vendéglői- és kávéházi-alkalmazottai tiltakoztak ellene, aminek az a speciális oka van, hogy a Párist járó idegenek hagyományos könnyelműségétől jóval többet várnak, mint a legmagasabbra srófolt százalékos-rendszertől. De Budapestet? ... A szállók, vendéglők és kávéházak népe itt csaknem száz percentig magyar. Idegenforgalmunk — fájdalom — a legminimálisabb és az is marad, amíg a vizumot véggépp nem helyezik el a háború múzeumába. Mért kelljen épp nekünk, magyaroknak, kitartani egy majdnem mindenütt erkölcsellennek felismert és bélyegzett, ősi és igazságtalan szokás mellett? Olvassuk, hogy már Romániában is behozták a százalék-rendszert. Romániában! Hát azt akarjuk, hogy ez a fél-barbár ország ezen a téren túlzárnyaljon bennünket? A borraivaló, akárhogy forgatjuk és szépítjük a dolgot, egy antiszociális-kor maradványa. Méltatlan ahhoz is, aki kapja, ahhoz is, aki adja. Mi a pincérben, a hotelportásban, a szobaleányban, a cipőpucoló-legényben csak a munkásembert látjuk, akinek pontosan megszabott fizetség, nem pedig grandezzaival odavetett alamizsna, vagy uriatlan kijátszás jár. A kényelem, a tisztesség, a szociális igazság, egyaránt megköveteli a borraivaló elhárulását. Csak nem túrjuk talán, hogy Románia — ha mindjárt ezen az egy ponton is — fölénkbe kerekedjen!

A KÉT GYÖNGYSOR

Irta: Palásty László

A bank előtt ijesztő recsegéssel torpant meg egy kis sárga autó, egy másik előtt. Ez a fülsiketítő csikorgás éreztette, hogy a kocsis fékje nem működik tökéletesen és könnyen megtörténhetett volna a katasztrófa.

Az autó volánja mellől egy karsú fiatal leány ugrott le. Gyors léptekkel besietett a bank kapuján. Ugyanebben a pillanatban egy fiatalember jött ki a bankból. Nyugodt léptekkel távozott és egyáltalán nem látszott rajta, hogy néhány perccel ezelőtt kifosztott egy páncélszekrényt. Majdnem nekiütődtek egymásnak és a férfi ijedten kért bocsánatot.

— Bocsásson meg, nem vettem észre.

— Nincs semmi baj, — válaszolta a megszólított és amikor látta, hogy a férfié a kapu előtt álló autó, hozzátette:

— Nekem kell inkább bocsánatot kérnem, hiszen majdnem leütöttem a sárhányóját. Elromlott a fékem. De sietnem kell, Isten velem!

A nő besietett a kapun és a férfi a kormány mellé ült. De az autó nem akart elindulni és csak tízperces küzködés után sikerült végre a motor begyújtása. Abban a pillanatban, amikor indulni akart, feltűnt a nő alakja a kapuban. A férfi leugrott a kocsiról és udvariasan kinyitotta a sárga autó ajtaját. A nő izgatottan látszott, de azért bájos mosollyal köszönte meg a figyelmességét.

— Elkísérhetem? — kérdezte a férfi.

Pillanatnyi gondolkodás után hangzott el a válasz:

— Igen. De engedje meg kijelentésem, hogy nem ismerem magát.

— A helyzetet változtatni kell! Engedje meg, hogy bemutatkozzam. Széll Szilárd vagyok.

— Berzéthey Éva.

— Merre megy?

— A Stefániára.

A Stefánia-útról a Kerepesi-útra mentek, onnan pedig nekivágtak a gödöllői országútnak. Cinkotán megfordultak és hazafelé indultak. Késő délután volt, mikorra a két autó hazatért.

A dunaparti szálló kapuja előtt így szólt a nő a férfihez:

— Én itt lakom... Ráér később?

— Igen.

— Akkor meghívom teára. Majd felhozatom az uzsonnát a szobapincérről. Talán egy kicsit furesza, hogy első találkozásunk napján már meghívom magát, de őszinte vagyok és bevallom, hogy jól esik beszélgetnem magával. És a sétakocsikázás közben egy kicsit meg is ismertük egymást.

— Kimondhatatlanul boldoggá tett meghívásával. Átöltözöm és azután tisztelgetem teszem.

A fiú hét órakor besietett a szálló

kapuján. A leány örömmel fogadta Széllt, aki megkérdezte:

— Nem haragszik, hogy elküldöttem azt az apróságot?

— Küldött valamit? Én bizony nem kaptam semmit.

— Pedig küldtem egy kis csomagot. Talán pár perc múlva itt lesz. Bocsásson meg, hogy megemlítettem.

Beszélgetni kezdtek.

— Mit csinált mostanáig? — kérdezte a fiú.

— Amikor elváltunk egymástól, átöltözököttem és el akartam menni. De sajnos, nem mehettem.

— Miért? Talán valami baj történt?

— Igen. Elrabolták a bankból az ékszeremet.

Széll elsápadt és rekedtem bugygyant ki ajkai közül a hang:

— Lehetetlen!

— Sajnos, megtörtént. És képzelje el, akkor történt a lopás, amikor elmentünk a bankból. Lehet azonban, hogy előbb történt, mert én nem voltam a safe-ban, csak az egyik igazgatót látogattam meg... Maga nem látott semmi gyanúsat, amikor elment?

A fiú halkán válaszolta:

— Nem.

Mindketten elhallgattak. Percek múlva a leány szólalt meg:

— Miért oly izgatott? Minden pillanatban az ajtóra néz és egy szót sem szól.

— Izgatottnak látszom? Nem is csodálom, hogy meglátszik rajtam, mert rettenetesen felizgatott a lopás. Bosszantó, hogy éppen a maga safe-jét kellett az illetőnek kifosztania.

— Ó, nem csodálom, hiszen a lapok sokat írtak híres gyöngysoromról. De nemcsak az én rekeszemet ürítették ki, A detektívek elmondták, hogy

a mellettem lévő páncélszekrényt is kirabolta az illető.

A szobaasszony lépett be egy kis csomaggal.

— Ez az? — kérdezte a leány az egyre izgatottabban viselkedő látogatótól.

— Igen, ez az.

— Mindjárt kibontom, — örvendezett a leány és kikapva a szobaasszony kezéből a kazettát, besietett a másik szobába.

Széll felugrott és a kijárat felé sietett. De az ajtóban megtorpant, mert a pincér lépett be. Az üres eszékét vitte ki a szobából. Mire betette maga után az ajtót, a leány visszajött. Odament a remegő férfihez és megszorította a kezét.

— Nagyon köszönöm. Gyönyörű. Már el is zártam, nehogy ez is eltűnjön.

Széll nem tudta mire vélni Éva szavait. Gúnyolódik vele a leány? Kinczsa? A vergődését akarja élvezni? Hiszen láthatta, hogy a safejéből ellopott híres gyöngysort küldte neki! Ebből megtudhatta, hogy ő volt a tolvaj. Hiszen az ő látogatásának az időpontja is megegyezett a rablás idejével. Agya lázasan dolgozott és hosszúnak tetsző pillanatok után elhatározta, hogy átveszi a leány taktikáját. Úgy tesz, mintha nem ő volna a bankrabló és mintha nem tudná, hogy a leány néhány pere óta tisztában van azzal, hogy ő a tolvaj.

— Örülök, hogy tetszik, — mondta erőszakolt nyugalommal.

— Már nem is bosszankodom a lopáson. Ez a gyöngysor majdnem olyan értékes, mint az enyém volt.

Széll az ajkába harapott. Agyán végigcikázott a gondolat, hogy a leány csak játszik vele és csak időt akar nyerni. Talán azért, hogy a telefonon valószínűleg iderendelt detektívek még itt találják. Az ajtóra nézett.

— Bocsásson meg, de mennem kell.

— Csakhogy én nem engedem el. Ha elfogadta a meghívásomat, akkor nem szabad ilyen gyorsan megszöknie. Tudja mit? Negyedóra múlva magával megyek.

Széll nem válaszolt. Azon gondolkodott, miképpen meneküljön. Most már látta, hogy a nő csak játszik vele és a rendőrség megérkezéig tartóztatni akarja. Érezte, hogy megpattanásig feszült idegei nem bírják sokáig ezt a helyzetet. Elhatározta, hogy véget vet ennek a bizonytalanságnak.

— Évike! Én egy vallomással tartozom magának.

— Csak nem akar szerelmet vállalni?

— Nem! Azt akarom megmondani magának, hogy én loptam el az ékszereit. Különben maga tudja ezt, hiszen az előbb visszakapta ellopott ékszerei közül a gyöngysort. Azt hittem, hogy örülni fog ajándékomnak és a sors úgy akarta, hogy a gyöngy az árulóm legyen. Megtudta, hogy közön-

séges betörő vagyok. Börtöntöltelék.

A leány felkacagott.

— Pompásan csinálta ezt a vallo-
mási mókát! De múlik az idő és ne-
kem nemsokára mennem kell... Azt
hiszi, hogy elhiszem ezt a mesét? Hi-

June Collyer

szen ez a gyöngysor, amelyet nekem
küldött, sohasem volt az enyém! De
most már igazán mennünk kell!
Rögtön jövök, csak kabátot veszek
magamra.

Szél kábultan nézett utána. A zse-
béhez kapott és kivett belőle egy cso-
magot. Kibontotta és bután bámult
a kincseket érő ékszerekre. Ott volt
köztük a híres gyöngysor is. De
egy másik gyöngysor hiányzott. A
szomszédos páncélszekrényből elemelt
gyöngysor. Most már világos volt
előtte minden. Az történt, hogy a má-
sik gyöngysort küldte el a leánynak.
Fellelékzett és gyorsan zsebre vágta az
ékszereket. Ideje volt, mert a leány
belépett.

— Mehetünk? — kérdezte a fiú.

— Igen. Azaz várjon még egy per-
cig.

— Ha nem neheztel érte, akkor én
megyek.

— Ne menjen!

— Miért?

— Mert nem szabad egyedül ki-
lépni a kapun.

— Nem értem, — ijedt meg a lá-
togató.

A leány az ablakhoz húzta Szélt.

— Látja azt az embert? Az magára
vár, — mutatott a leány az utcán le
és fel sétáló férfire...

— Egy detektív!...

A férfi rátámadt a kérdéssel a
lányra:

— Szóval mégis tudta, hogy én
loptam el az ékszereit?

— Persze, hogy tudtam! Hiszen
alig értem haza, már itt voltak a de-
tektívek. Elmondották, hogy egy ma-
gas fiatalember volt a tettes, aki autó-
val jött. Megbeszéltem a detektívek-

kel, hogy fogadom magát és mikor
eltávozik, elfoghatják. De óvatos vol-
tam és azt is megbeszéltem a nyomo-
zást vezető detektívvél, hogy csak
akkor kell letartóztatniuk magát, ha
egyedül megy ki a kapun. En tudtam,
hogy csak maga lehetett a tettes, de
nekik azt mondtam, hogy lehet,
hogy mégsem maga volt. Elhitték.
Ugy beszéltük meg, hogy ha kettes-
ben megyünk el, akkor maga az én
megfigyelésem szerint ártatlan. Most
már érti?

— Miért akar engem megmenteni?

A leány halkán válaszolt:

— Mert sajnálom magát. Higyje
el, hogy kár magáért. De azért nem
megyünk ki a főkapun. Tudja Isten,
nem bízom a detektívekben. A bár
ajtaján fogunk eltávozni.

A férfi lehajolt és megcsókolta a
leány kezét.

— Köszönöm.

— Mehetünk?

— De előbb engedje meg, hogy visz-
szaadjam az ékszereit. Arra is kérem,
hogy a páncélszekrénybeli szomszédja
ékszereit is vegye át. Majd adja oda
a rendőrségnek. Parancsoljon.

Pár perc múlva kiléptek a kapun
és Szél autóján útnak indultak.

— A Rákóczi-úton menjünk, —
kérte a leány.

— Miért? — kérdezte csodálkozva
a fiú.

— Mert a vonathoz megyünk.

— Minek?

— El kell utaznom. Az előbb elfe-
lejtettem említeni, hogy sürgősen el
kell hagynom a várost.

— Higyje el, Évike, ezt végtelenül
sajnálom.

Janet Gaynor

a Fox filmvállalat naivája

— Majd írok magának a főpostára.
— Nagyon köszönöm. Várni fogom
a leveleit.

Az autó a pályaudvarra ért. Szél
elbucszott a leánytól, aki a perronra
sietett. Szél utánanézett és megdöb-
benve látta, hogy két detektív terem
a leány mellett. A detektívek a kö-
vetkező pillanatban visszaindultak
foglyukkal a városba. Egy csukott
autótaxiba ültek és a fiú hallotta,
amikor az egyik detektív bemondta a
címet:

— Főkapitányság!

Szél a megdöbbenés egészen elké-
pesztette. Miért tartóztatták le a
leányt?! De nem sok ideje volt a gon-
dolkozásra, mert észrevette, hogy a
detektív nagyon figyel. Beugrott a
kocsijába és elindult az Erzsébet-híd
irányába. Látta, hogy a detektív
taxiba ül és követi, de rákapcsolt és
igy sikerült egérutat nyernie.

Másnap reggel azután megtudta,
hogy mi történt a leánnyal. A reggeli
lapok vezető helyen közölték a kö-
vetkező érdekes rendőri hírt:

Berzétthey Évát, a hírhedt női kasz-
safúrót sikerült a rendőrségnek ab-
ban a pillanatban elfogni, mikor a
varsói gyorsvonattal szökni készült. A
bankrablónál megtalálták a tegnapi
elrabolt ékszereket, de ennek elle-
nére körömszakadtáig tagadja a lo-
pást és azt állítja, hogy ő ugyan ki
akarta fosztani a safe-t, de egy másik
nemzetközi kasszafúró öt néhány
perccel megelőzte. Azt a mesét találta
ki, hogy ettől a bankrablótól kapta
megőrzés végett az ékszereket. A ren-
dőség természetesen nem fogadta el
ezt a neveltséges védekezést és a női
kasszafúrót letartóztatásba helyezte.

A NŐK MAI GAZDASÁGI NIRVÁNÁJA

Irta: ifj. Gonda Béla

Amikor a szörnyű világháború után egész Európa gazdasági élete s benne az emberek valahogyan való megélhetése teljesen csődöt mondott, teljesen vagyonbukott lett, ez a csapás a nőt is érintette, aki ennek a rettenetes csődtömegnek a sirmögdei szélén állott s csak halk zokogással tudta kifejezni a maga nagy fájdalmait.

A nőt a mai nagy gazdasági válságban, sőt már életválságban hármaz veszedelem fenyegeti. Készül megbukni, mint anya, aki a legnagyobb erőfeszítése mellett, a mai rettenetes gazdasági életterhek közepette, nem tud úgy megfelelni e hivatásának, mint az korábban kívánatos volt s készül megbukni mint asszony, mint háztartásvezető, korábbi feladatai egynegyed részével sem tud — és pedig önhibáján kívül — megbirkózni. Ezenfelül pedig állandó anyagi gondok nyomják. Nagyonbrészt olyanok, amelyek azelőtt még nem voltak.

Régente, jó békeidőkben, az őszi iskolai beiratás, a tankönyvek, esetleg a gyermeknek vidéki liceumokba való elküldése, olyan és oly annyira előrelátott dolgok voltak, hogy ezekre a pénz már ott állott készen a ládafiókban, avagy ki volt számítva, hogy a szőlőnkől néhány hektó bort adunk el, hogy minderre fussa, sőt esetleg két vagon tengerit is bele spekuláltunk a neveltetés költségeibe. S a tisztviselő és polgárasszonyok is tud-

nak a tanítási és ellátási költségei fejében ma is néhány zsák lisztet, kukoricát, több mázsa burgonyát és egyéb terményeket kívánnak. S vi-

szont ők a budapesti bentlakó növénydekek költségeit búzaválutában számítják ki s teszik mindezt olyan apácák s tanító papok, akiknek nagyon is tájékozott fogalmuk van pl. a chikagói búzaárakról, s akik ezt az egyszerű beiratási díj kiszámításánál nagyon is pontosan figyelembe is tudják venni.

De nézzük a többi nőket, akiknek nem annyira hivatásuk ez a pontos kalkuláció. — S itt, valljuk be őszintén, ma még divatdámák is kalkulálnak. Elolvassák a nagyobb áruházak szenzációs hirdetéseit, azután megnéznék mindent ott a helyszínen s aszerint spekulálnak, tervezgetnek, számítgatnak. Ma már az ős bronzkor régiségei közé tartozik az a férfi, sőt az a férj, akinek ebéd után való feketekává és egy drága Upmann-szivar illatos elszopogatása közben kézbesítik a felesége váratlan ruha és egyéb toalettszámláit, hogy nyomban kifizesse őket. Ma még egy bankár sem igen engedheti meg magának, legfeljebb csak csőd és kényszeregyezés küszöbén állók merik ezt néha megkockáztatni.

A lényeg tehát az, hogy a nők ma már pontosan kalkulálnak. Sőt ár-elemeznek is. S itt illik, hogy meg is magyarázzam, hogy mi ez. Nagyon egyszerű: pl. készítették otthon normál divatszövetből, selyemből stb. ruhát. Mondjuk, hogy a nagyon olcsó, de azért sikkes divatkelme ára méterenként 3.90 pengő, kell 3 és fél mé-

ter = 13.65 pengő. Megvarrás (stich) otthon kb. = 12 pengő, összesen tehát 25.65 pengő. Ezzel szemben ugyanezt a ruhát, ugyanebből az anyagból a mai nagy új divatáruházak alkalmi vásárain, ugyanakkor 15 pengőért készen megvehetem s kiválaszthatom és magampróbálhatom a legsikkesebbet. Tehát megtakaríthatam 10 pengőt, ami nagy pénz. Ugyancsak hasonló a helyzet kalapoknál, strandruháknál, sőt gyakran estélyi ruháknál is.

Kétségtelen, hogy a nő ma összehasonlíthatatlanul olcsóbban és amellett még helyesebben is ruházkodhatik, mint a régi békevilágban. S amellett a mai nő ízlése is — éppen e sok utánaspekulálás folytán — sokkal fejlettebb. Nem lehet akármit s drágán a nyakába varrni. S ez ma szerencse, hogy így alakult. Mert ma, amikor a tisztviselő, az iparos, a kereskedő, sőt már a földbirtokos osztály is sokkal kevesebbet keres, amikor világválságban győtrődik a mezőgazdaság, az ipar, a kereskedelem, sőt még a szabad művészeti pályák is, — ez mind súlyosan érinti a nő gazdasági életét is. Nem is szólva a világszerte (az egy Franciaországot kivéve) dúló nagy munkanélküliségről és arról, hogy ma csak az intellektuel pályákon egész Európában közel négyszázezer dolgozó nő, dolgozni kényszerült nő működik, megállapítható, hogy a mai nő életpályája a korábinál sokkal küzdelmesebb.

S még nehezebbé vált volna az életük, ha kitünő női ösztönüknél fogva,

tak eleget előre fizetni. S ezért volt s innen ered némely apácanevelőintézetnek, sőt egyházi intézetnek ma is fennálló az a szokása, hogy ők a vidéki földbirtokosok fiainak, leányai-

a háború előtt meg nem szervezték volna a pompás és szívós harcukat a politikai jogaikért. Hiszen, hogy milyen hatalomra tudtak kitünő és kiertartó szervezkedéseikkel szert tenni,

bizonyítják a legutóbbi angol választások, ahol a munkáspártnak a többséget és vele a kormányt kimutathatóan az szerezte meg, hogy közel egy és fél millióval több volt a nő, mint a férfi választó.

A nőnek tehát a közéletben való felelőssége közel 100 százalékkal emelkedett. Több jog, több kötelesség! Természetes tehát, ha már csak ezért is, hogy úgy mondjuk, erkölcsi alapon is, a mai férfi a nőtől, a magyar asszonytól is, sokkal keményebb, nehezebb munkát vár, mint várt és megkívánt a harminc év előtti férfinemzedék. Ma, amikor a női jogok jogos követelésének állandóan egész áradatával állunk szemben s ezeket honoráljuk is, — ma, amikor a női és férfi munkaérték közt való korábbi éktelenül és féktelenül nagy különbségek nagyrészen a női intellektus nagyszerű emelkedése folytán megszűntek s ma, amikor a nők már nemcsak babusgatott babák, sőt játékbabuk, hanem a férfinak komoly munkaversenyársai, — ma nemcsak a hi-

vatalokban dolgozó nőktől, hanem minden egyes magyar nőtől, attól a vidéki úriasszonytól és bármely más polgárasszonytól is el kell várnunk, hogy a családfenntartás és háztartás gondjain fölül, erős akarattal s ha kell, erős szervezkedéssel álljanak be az országot újra építő munkának minden és minél sokoldalúbb fázisába. Így pl. máris gyönyörűséggel mutathatunk reá arra a pompás haladásra, amit a női (hímző, varró, iparművész, háziipari stb.) munka az utóbbi tíz év alatt produkált. A Magyar Uriasszonyok Lapja már az ő kézimunkaakciójával is, nemcsak az izlést nemesítette, hanem a nők ezreinek kedvét kelti az ilyen munkásságra — s mint régi női divatművészeti író, megjósolhatom, hogy rövidesen már sok száz és ezer előfizetőnőnek — ha az érdeklődését és izlését tovább fejleszti, — némi kenyeret, sőt néhányuknak megélhetést is fog tudni juttatni.

Tehát a nők, a magyar asszonyok minél szélesebb rétegeit kell bevonni egyrészt a teljesen részletes, előzetes

kalkulálásba, másrészt a minél sokoldalúbb termelésbe. Így pl. csak úgy ötletszerűen, nagyon ajánlhatom a vidéki nőknek a mainál sokkal fokozottabb mértékben a nemes fajbaromfi-tenyésztést, de csak kellő előtanulmányok alapján. — azután a mainál sokkal nagyobb mértékű gyümölcsbefőzést (főképpen paradicsomot). Van itt Budapesten egy három tagú előkelő női család, akik az ő elsőrendű és olesó jamjeiket, lekváraikat, befőttjeiket ma már Angliába is exportálják. S itt fő a jó minőség és az izléses csomagolás. Itt vannak pl. a Döryné nagyasszonyok immár világhírű sajtgyártmányai, előkelő nők világhírű gyümölcsfatenyészete.

De befejezem. Csak reá akartam újból mutatni arra, hogy a magyar nőnek meg kell állania keményen a helyét abban a nagy nirvánában, megsemmisülési veszedelemben, mely ma az egész világ fölött mint vilamos feszültséggel telített égbolt borul — a derűt, a napfényt itt is a nőktől kell várnunk.

A LAFAYETTE-ÁRUHÁZBAN

Ahol könyököig turkálnak a vevők selyemben, csipkében, fehérneműben és pipercikkekben (A Magyar Uriasszonyok Lapja munkatársától)

Páris, szeptember.

Délután 5 óra. Páris, ez az óriási hangyaboly nyüzsgő, kavargó. Ezrével hőmpölyögnek párisiak és idegenek az avenue-kön és boulevard-okon és ezrével tódulnak abba a minden képeletet felülmúló, pazar pompájú

össze. A „Louvre“, a „Samaritaine“, a „Printemps“ mellett a világáros legszedítőbb lüktetésű állandó vására, egyben legérdekesebb modern látványossága. Pont öt órakor mentem be és hét órakor jöttem ki. Halálra fáradtan. Négy emeletet jártam be, aztán leszálltam a szuterénbe, ahol posta és táviró hivatal, utazási iroda és a születéstől a halálig szükséges mindenféle intézmény található.

Az érdekelte elsősorban, mit vásárolnak a nők ebben az üzletországban és hogyan szolgálják ki őket. De előbb egy kis statisztikát kértem az áruház vezetőségétől. És megtudtam, hogy a Lafayette-nek tizenkétezer alkalmazottja van, beleszámítva azokat a kiszolgáló leányokat (vendeuse) is, akiket kíséret munkára szoktak berendelni. Az áruház mindennap üvnevezett alkalmi vételt (Solde) hirdet. A főpénztárostól megtudtam, hogy a napi bevétel egymillió frank (kétszáz-húszezer pengő). Ez a tétel hűsvét, nünkösd, karácsony és újév előtt az ötszöröse emelkedik, vagyis egy napon több mint egymillió pengő a bevétel. Naponta nyolcvan-százezer vevő fordul meg az áruházban.

Ezekből a számokból fogalmat lehet alkotni a „Lafayette“ méreteiről. Azt hiszem, főleg a nőket, akik a vevők nyolcvan százalékat teszik, érdekelni fogja, hogyan bonyolítják le ezt a káprázató forgalmat.

Kis pultok százai sorakoznak minden emeleten. A csinos boxok közt keskeny passzage van. Az árú mindenütt szabadon hever. Az evők box például tele van selyemsálakkal, a

másik pulloverekkel, a harmadik fehérneműekkel, a negyedik harisnyákkal stb. A vevők odamennek a pult-hoz és egymásután húzogatták ki és teregetik szét azokat a holmikat, amik közül választani akarnak. Senkitől sem kell kérni az árút. Ott van a vevő előtt, maga szolgálja ki magát. Az elárúsítónőre még akkor sincs szükség, ha az ember a holmi árát

Anny Gray Fotó Manassé mint Carmen

áruházba, amelynek két iker palotája homlokzatára hatalmas betűkkel van felírva: „Aux Galeries Lafayette.“ A Nagy Opera mögött, a Rue Lafayette-n áll a két nemes stílusú épület, egy-egy beszögellő utca sarkán. A két palotát földalatti folyosó köti

Marilyn Miller amerikai operett-díva

akarja megtudni. Minden cikkre rá van erősítve egy kis cédula, amely az árát mutatja. Alku nincsen. Akinek megtetszett valami, az veszi a holmit és az árúsítónőhöz megy vele. A feketeruhás, rendszerint csinosarcú és nagyon előzőkeny vendeuse elkala-

uzolja a vevőt a legközelebbi pénztárhoz, amelyben három alkalmazott ül. Itt történik a fizetés, amit gondosan könyvelnek. Ha azt akarod, hogy a lakásodra küldjék az árut, félóra mulva teljesül kívánságod. Aki többféle cikket vásárol, az a pénztárnál egy számot kap és a végén a szuterénbe megy, ahol összecsomagolva várják a vásárolt dolgok.

Látva az óriási forgalmat, az emberek torlódását és az ellenőrzésnek — naiv hitem szerint — bizonyos lazasságát, azzal a kérdéssel fordultam az egyik elárúsítóleányhoz, nem gondolja-e, hogy itt nagyon sok lopás történhetik.

— Oh, Monsieur, — mondta — ne higgye. A párisiak nem lopnak, mert nagyon jól tudják, hogy itt egész seereg női detektív cirkál. Nézze, például, az az elegáns, kalapos nő, avval

a kék rókával, aki most könyökig vajakál a selyemben, s akiről azt hinné, hogy vevő, az áruház alkalmazottja. Ilyen detektívünk több száz van. Férfiak is vannak, akik úgy tesznek, mintha egy-egy nő kíséretében lennének. A külföldiek pedig azért nem lopnak, mert ide csak nagypénzű emberek jönnek. Az áruház nem tarthat annyi elárúsítónőt, ahány box van felállítva, mert erre alaposan ráfizetne. Nem mondom, azért még így is fordulnak elő lopások, de ezt nem érzik meg a vállalat.

A nők Párisban jóval több ruhaanyagot fogyasztanak, mint bárhol másutt. Ennek nemcsak a divat örökös változása, hanem az árúk olcsósága is az oka. Az árúk pedig azért olcsók, mert nem finom minőségűek. A párisi nő csak egy szezonra vásárol, mert tudja, hogy jövőre új divat lesz, tehát teljesen meg van elégedve vele,

ha az anyag a szezon végéig tart. Aztán új anyagot vesz. Ime, a párisi nő eleganciájának egyik titka. Párisban nem látni olyan fiatal nőt, akin régiszabású ruha van, aki nem divatos kalapot, vagy napernyőt hord. Azok a külföldiek, akik ilyen kelmékből készíttetnek ruhát, nagyon csalódnak, ha azt hiszik, hogy két szezont is kihúznak benne.

Rengeteg publikuma van a parfümös boxoknak. Egyszerűen fantasztikus, mennyi és hányféle illatszert

VIRÁGÉNEK

Nem díszitem soha többé
Kis szobádat hófehér virággal,
Nem ringatlak el esténként
A hegedű felsíró szavával,
Nem ringatlak, nem altatlak,
De szíved ne fájjon,
Te vagy nekem, Te maradtál:
Csodaszép világom...!

Minden álmom, minden vágyam
Elküldöm a kicsi otthonunkba,
Könnyes szemmel búvok meg a
Te két fehér ölelő karodba,
Bűgő szavad ringasson el,
Álmodjam felöled,
S az az örök, igaz Isten
Áldja meg a telked!...

Te maradtál, Te voltál a
Síró leltem hü vizasztalója,
Te miattad a nagy Isten
Kicsi házunk minden bajtól ójja,
Ő szór szét az ablakodnál
Hófehér virágot,
Csókos párom, gyöngyvirágom,
Légy örökre ádott...!

Thoméé József.

vásárolnak itt össze főleg a külföldi nők. A férfivévők is leginkább a parfümökre vetik magukat. Mindenki ambicionálja, hogy párisi illatszerrel lepje meg az imádottját. Nagy kelen-dősége van a keztyűeknek, harisnyáknak és mindenféle piperecikkeknek. Futólagos becslés szerint Buda egész női lakosságát ki lehetne adjusztálni a Lafayette-ben felhalmozott cikkek-ből.

A férfi-osztályon már sokkal nagyobb a nyugalom. Azt lehetne mondani, hogy itt csak annyian vannak, mint Budapest legnagyobb áruházai-ban a legélénkebb forgalom idején.

Két óra mulva kábultan hagyom el az áruházat. Mikor ismét a földszintre érek, egy ismerőssel találkozom. Köszönni akarok neki és akkor veszem észre, hogy nincs mivel leemelni a kalapot. Tudniillik, mind a két kezem tele volt. Hat apró cso-

magot cipeltem, az egyikben sál, a másikban crépe maroquin, a harmadikban napernyő, a negyedikben retikül, az ötödikben harisnyák, a hatodikban keztyűk tömege volt. Így jár az ember, ha tanulmányútra megy a Lafayette áruházba.

Még csak annyi pénzem maradt, hogy bemehettem a Café de la Paix-be. Hűsítőt kértem és az Opera előtti tér színes forgatagát bámultam. Egy autóból amerikai nő szállt ki. Utána a komornája. Óriási csomagot cipelt. A Lafayette-áruház papirosába volt göngyölvé. Amerika itt hagyja a pénzét. Ez nem fáj nekem. A dollár elbírja. De a mi szegény pengőnk?...

Egy dolog vizasztal. Ha Pesten vásárolom meg az „eredeti” párisi ajándékholmikat, pont háromszor annyiba kerülne. És ezért a pénzért még a Lafayette-áruház üzleti titkaival is megismerkedtem.

KIS TÖRTÉNETEK A NAGY VILÁGBÓL

(Panama *)

Csókolózás a pályaudvaron

Amióta vasút van, a világ valamennyi pályaudvarán, érzékeny bucsúvétel örve alatt, rengeteg nyilván-

nos csók csattan el. Az anya megcsókolja elutazó fiát, a nővér a fivérét, a vőlegény a menyasszonyát. Öreg házaspárok, akik már egészen el is felejtették a csókot, szinte kötelességüknek érzik, hogy az elutazás pillanatában érzékeny, csókkal is hangsúlyozott bucsút vegyenek egymástól.

Ez a pályaudvarokon való nyilvános csókolózás nagyon felbőszítette Columbia puritán polgárait. A rendőrfőnökség rengeteg levelet kapott, hogy ezt az „erkölcstelenség”-et akadályozza meg. A levélírók annyival is inkább követelték ezt, mert — szerintük — sok fiatalember csak ürügyül használja fel a pályaudvart, hogy csókolózhasson, holott eszük ágában sincs elutazni. Ezért van az, hogy a columbiai pályaudvarokon valóságos „csókolózási járvány” tört ki. A jóhiszemű, puritán polgárság eleinte a nagy columbiai idegenforgalomnak tudta be ezt a jelenséget. Csak akkor eszméltek rá az igazi okra, amikor látták, hogy a vonat kiindul a pályaudvarról és a legtöbb csókolózó pár tovább is a helyén marad, de a következő vonat indulását újból felhasználja az „érzékeny bucsúzkodásra.” Világos lett, hogy szerelmes párok lepik el a pályaudvart, akik csak csókolózni akarnak, de eszük ágában sincs az elutazás.

*) Ne méléző'assanak a másikk panamára gondolni! — A szerk.

A rendőrfőnökség tehát belátta, hogy ez a nyilvános csókolózás mégsem egészen rendes dolog és tenni kell valamit ellene. Csókellenőrző detektívekkel tölte meg a pályaudvart, akiknek rengeteg a dolguk. Ezek a detektívek kontrollálják a „jogos” és a „jogtalan” csókokat. Amint látnak egy csókolózó párt, a „bucsúzkodási jelenet”-et brutálisan félbeszakítják és a törvény nevében felszólítják a tetteiket, hogy mutassák fel menetjegyüket.

Azóta talán még több szerelmes pár csókolózik a columbiai pályaudvarokon. A különbség csak az, hogy most már menetjeggyel csókolóznak.

A szomszédos állomásig nem nagyon drága az amerikai vasút. Ennyit mindenesetre megér egy édes, szerelmes csók...

*

(Detroit)

Vigyázat!... Bomba!...

Originális és újszerű trükkel dolgoztak a betörők az egyik detroiti bankházban. A trükk első fázisa egy telefonbeszélgetés volt, amely a bank igazgatója és a kerületi rendőrség közt folyt le. A bank igazgatója ugyanis értesítést kapott, hogy személyzetével együtt haladéktalanul hagyja el a bank épületét és a bank egyik fiókjában tartózkodják addig, amíg a rendőrségtől újabb értesítést nem kap. A rendőrség indokolása az volt, hogy a bank épülete robbanó anyaggal van aláásva, amely minden pillanatban explodálhat. Természetes, hogy úgy az igazgató, mint személyzete lélekzetzfúlva menekültek a veszélyes

terepről és a rendőrség által megadott bankfiókban várták a további fejleményeket. Az idő múlt, a rendőrség nem jelentkezett, az igazgató úr tehát elküldte az egyik alkalmazottját, hogy nézzen utána a dolognak. Az alkalmazott meglepetve látta, hogy a banképület még mindig sértetlenül

áll a helyén, de minden páncélszekrény föl van feszítve és teljesen kifosztva. Az erről értesített rendőrségnek halvány sejtelve sem volt az egész dologról, legkivált pedig arról a bizonyos telefonálásról.

A rendőrség azonban egyáltalán nem csodálkozott. Ez a trükk nagyon régi volt már Chikágóban, a betörők paradicsomában. Egyszer a világhírű chikágói betörők Detroit városában próbáltak szerencsét.

Régi, bevált trükkjük itt is a kívánt eredménnyel járt.

*

(Stockholm)

A néger-kérdés Svédországban

Hirtelen és teljesen váratlanul aktuális lett Svédországban a — néger-kérdés.

A dolog ott kezdődött, hogy három darab néger veszedelmes inváziója következett be Stockholm városában. Helyesebben két és fél néger inváziója, mert a harmadik egy tizenöt éves néger leányka, aki Esther névre hallgat és aki a Rolfs Revue-ben táncol és énekel. Ez a kis Esther minden délután szülei kíséretében sétálgat a stockholmi utcákon, de pont három órakor egy pohár tejet kap, melyre gondos szülei épp oly súlyt helyeznek, mint testük fekete színére.

Stockholm szívében van egy vendéglő, amelynek „Brända Tomten” a

neve. A kocsmáros egy valamikori színművész, aki mint író is népszerűségre tett szert. A vendéglő gyönyörűen van berendezve, a világítás előkelően tompa fényű és csupa eredeteskedsből az asztalterítők nem fehérek, hanem feketék. Talán ez a körülmény is szerepet játszott abban, hogy a néger család a „Brända Tomten” helyiségében jól érezte magát.

Mindenesetre megtörtént, hogy a kis Esther részére a pohár tejet ebben a helyiségben rendelték meg szülei. A pincér azonban kejeletette, hogy legnagyobb sajnálatára valamennyi asztal rezerválva van.

— Ahá! — gondolta magában a néger papa, — ez valami újdívatú európai szokás. De amit a fehérek tudnak, tudjuk mi, feketék is! — és másnap délután három órára asztalt rezerváltatott.

A néger család másnap délután pontosan megjelent és csodálkozva látta, hogy egyáltalán nincs asztal a számára. Most már mindent megértettek. Ez az egész dolog ellenük irányul, négereket nem akarnak kiszolgálni. A néger apa azonban nem hagyta ennyiben a dolgot. Rendőrt hozott magával, aki telefonon felhívta a kapitányságot, mert egymaga nem mert intézkedni. A rendőrkapitány hosszas pourparlé után közölte a vendéglőssel, hogy semmit nem tehet: a négert is ki kell szolgálni, amibe a vendéglős fogcsikorgatva belenyugodott.

Elképzelhető, hogy milyen kiszolgálásban részesült a szegény néger család a „Brända Tomten” helyiségében!

Ilymódon lett aktuális Stockholmban a négerkérdés, valamint az, hogy a vendéglősnek van-e joga bármelyik vendégétől megtagadni a kiszolgálást? A jóérzésű stockholmiak elítélték a vendéglős eljárását, mert az is bekövetkezhetik, hogy véletlenül rossz kedve van a tulajdonos úrnak, vagy a vendég ruhája, orra, arcszíne, esetleg az esernyője nem nyeri meg a magas tetszését és nem engedi meg, hogy leüljön az ő helyiségében. Egész Stockholm szolidaritást vállalt a három négerrel, a vendéglőkben és a kávéházakban egész nap az emberi jogok fölött vitatkoztak, este pedig siettek megnézni a kis Esther táneprodukcióját és lelkesen tapsoltak a fekete művésznőnek.

A kis Esther szerződése lejárt és a négerék elutaztak Stockholmban városából, ami fölöttébb sajnálatraméltó. Éppen kellő lendületbe jött a néger probléma, valamint az általános emberi jogok kérdése, természetesen csak — vendéglői relációkban. Ez a probléma pedig régen aktuális Svédországban, az alkoholtilalom, illetve a mértéktelen alkoholfogyasztás megszorítása miatt, ami — a svéd és főként Stockholm polgársága szerint — az ember legelemibb jogát sérti.

Azt a jogot, hogy ha szomszédos lakó, joga legyen a szomszédját csillapítani. Még — alkohollal is!

(Róma)

A paragrafus és az élet

Különös és abszurd helyzeteket terem néha a törvények paragrafusainak szövegei alkalmazása.

Egy javakorban levő nagybirtokos válókeresetet adott be a felesége ellen azon az alapon, hogy felesége tiz esztendő óta lakója egy állami elme-gyógyintézetnek. Hivatalos bizonyítékkal igazolta, a legfelsőbb orvosi tanács dekrétumával aláhúzva, hogy felesége ön- és közveszélyes örült és teljesen gyógyíthatatlan. Nagyobb összeget letétbe helyezett, amelynek kamataiból felesége holtá napjáig ál-

lami gyógykezelésben részesülhet. Az alsó két bíróság kimondta a választ, a kirendelt gyám azonban megfeleltette a két bíróság ítéletét. A legfelsőbb bíróság a férj kérelmét elutasította és a házasságot felbonthatatlannak jelentette ki azon az alapon, hogy „az elmebeteg beszámíthatatlan személyiség, aki ellen éppen ez oknál fogva semmiféle eljárás nem indítható, le nem folytatható és ítélet nem hozható.”

A bíróság ítélete nem más, mint szigorú ragaszkodás a betűszerinti törvényes paragrafusokhoz. Mindenesetre lehetetlenül abszurd helyzetet teremtett. A gyógyíthatatlan elmebeteg aszszony férje nem házasodhatik meg újból addig, amíg felesége meg nem hal.

Efféle drákói intézkedés pedig mégsem lehetett a törvény alkotójának intenciója!

MI A SZÍNHÁZ?

Irodalom és művészet ünnepi kézfogója, mind a kilenc Múza olympusi násza: ez az igazi, az ősi színház. Lira és történelem, andalító mese és dübörgő akció, zene és festészet, tánc és plasztika. Minden irodalomnak, minden művészetnek foglalata: a színház. Aranyabroncs a szellemi kádármunka széthulló dongái körül.

És mit ad a színház a magáéból? Mivel pótolja ki, mivel tetézi be költő és író, tudós és zeneszerző, képzőművész és koreográfus művét? Valamivel, ami kevesebb az alkotásnál, de ami nélkül a szellem útja soha sem jutna el a szívekhez. Ez a valami: az illuzió.

...Félig lehungyod a szemedet és kibomló képzeleted csodás mintájú szönyeget terít eléd. Soha nem láttott, tobzódó színeket látsz. Soha nem hallott, fenséges hangokat hallasz. Kastélyok tárulnak fel előtted, ahol sohasem jártál. Boltozatos folyosókon, függő kertek árnyékában, álmok és vágyak lugasában imbolyogsz... világot alkotsz magadnak, amely szűzi érintetlenségben áll és él leked kútjának legfenekén, de az Élet arkanalya mindig őrt áll a kút peremén és nem engedi felszállni, napfényre jutni, kibontakozni ezt a te legtitkosabb érzelmi világotad. Az Élet arkanalya: a napi munka, a napi gond.

Ülsz a színházban. Még zsong a fényes nézőtér. Szmokingok és női estiruhák a földszinten, a páholyokban. Hátrább és följebb egyszerű öltönyök, műhelyek és irodák, boltok és hivatalok népe. De a szemekben izgalom csillog, az arcokról valami kollektív ünnepesség árad, mintha hasonlitanának egymáshoz. Ez már a színház fualma, a várt játék előszele.

Elhangzik az első gongütés. Ideges lótas-futás, későnérekezők riadt sietése, lázas izgás-mozgás a sorok közt, az eseményt megelőző pillanatok drága izgalma, csöndet parancsoló pizsgés, utolsó szavak váltása, még egy pillantás a minden félelmesnél félelme-szebbre: a tömegre, amelynek szuverén paránya vagy... újabb gongütés... mintha egy láthatatlan nagy kéz vágná el az emberek torkát... hang fennakad, szó elapad... feszengő, de hangtalan, csodálatosan szép és misztikusan zengő csend...

Mi ez a csend?

A színház illuziókeltő hatalmának néma rabszolgája. Rab minden ajak, minden szem, minden fül és minden szív. Ebben a pillanatban érzed, kell, hogy érezd: a színház — templom. (Mert minden szókép, amelynek sok ezer év adja meg a patinás hitelét,

való igazságot takar.) Templom a színház és te néző, te hallgató, a szertartás részese vagy. Isteni szertartásé, mert a művészet, ami a lelkében él, vagy visszaverődik, Istentől való.

Illúzió nélkül nincs igazi színház. Ugyis mondhatnám: színház, de ez a szó egy már régóta kibővült fogalomköröt jelez. Minden olyan vállalkozás, amely az ősi színház formáit mutatja, ezt a nevet sajátította ki. A színház akkor is színház, ha üzleti jellege van, ha kereskedelmi alapokon nyugszik. Tehát nem eszerint disztíngválunk, hogy az állam, vagy a társadalom adakozásából él-e a színház. De akár így, akár úgy, illúzió nélkül nincs színház és nem is lesz soha.

Hogyan kell illúziót kelteni?

Nehéz a válasz.

Hogyan lehet az illúziót, a tömegek „ab origine“ illúzióját lerontani?

Erre mintha már könnyebb volna megfelelni. A művészet világában nincs törvény, minden művész magában hordja a corpus jurist. Meg sem kíséreljük tehát, hogy cikkekbe szedjük, kodifikáljuk azokat a szempontokat, jelenségeket, mozzanatokot, vagy eseteket, amelyek az illúzió lerombolásánál döntő súllyal esnek a mérlegbe. Csak rendszertelenül, mondjuk: kapásból jegyzünk fel néhány tipikus illúziórontó tényt és körülményt.

Tehát:

rontja az illúziót, ha a közönséget állandóan a színház anyagi kérdéseivel foglalkoztatják;

rontja az illúziót, ha az újságokban hasábszám pertraktálják színészek és színigazgatók szerződési ügyeinek összegszerű részleteit;

rontja az illúziót, ha színészek magánadóságait kitergetik a nyilvánosság elé, különféle pörök ismertetésével kapcsolatban;

rontja az illúziót, ha a színházi kommunikék bemutató előtt részletesen leírják a díszleteket, a kosztümö-

ket, az új darab minden érdekességét, sőt előzetes kritikát adnak a szereplők alakításairól;

rontja az illúziót, ha a premiérré kerülő darab próbáiról úgynevezett intimításokat közölnek, abból a nagyon

helytelen elvből indulva ki, hogy a kóstoló után jön meg az étvágy;

végül rontja az illúziót minden olyan szövegszéd, nyomtatott betű, nyilvános cselekmény, amely lépten-nyomon a színház üzleti vonatkozásait és a színész nappali életét tárja fel.

Mit gondoljak Lear király ábrázolásáról, ha csak néhány órával előbb olvastam az estilapban, hogy a direktorával súlyos konfliktusa van? Arra kell gondolnom, hogyha most, a nagy erdei jelenet után kirohan és egyenesen nekimegy a direktornak, keresztülharapja a torkát... Miért zavarják

meg azt a gyönyörű káprázatot, amely Shakespeare szellemvilágából szikrázik felénk?

Mit gondoljak egy modern dráma hősnőjéről, aki előttem a szerepe szerinti bucsút vesz barátjától és háromszor is megcsókolja, mikor az első felvonást követő szünet alatt azt olvastam egy színházi újságban, hogy ez a két művész tíz év óta nem beszél egymással s a leggyilkosabb pletykákkal géppuskázzák egymást... Tudom zavartalanul élvezni a játékot? Van illúzióm?

Vagy milyen érzéssel megyek abba a színházba, amelynek vagyoni viszonyairól nap-nap után furcsa hírek jelennek meg az újságokban? Szabad-e a színház közelébe engedni a válság-szagot, hogy ne mondjam: a szegénységet? Épp a színháznak, épp annak a ragyogó világnak a közelébe, amelynek egyedül a talmi gazdagsága, a króziusi látszata az egyetlen aranyfedezete?

Vegyétek el a színháztól az illúziót, — mi marad? Rongyos díszletek, vedlett kellékek, marakodó alkalmazottak, kifizetetlen számlák, (— hol nincsenek? —) az élet minden nyárspolgári bajlódása, kellemetlensége és rút-sága. Templomban, ahol az oltár mögött fogcsikorgató papok és sunyi spekulánsok állnak nem talál a lélek áhitatosságra, elmélyedésre, magabaszálásra való hangulatot. Színházban, amelynek folyton a kulisszái visszaját mutogatják a közönség felé, nincs illúzió.

Hagyják meg nekünk a sanyargatott, hajszolt lélek két menedékhelyét: a hit templomát és a művészet templomát. Hívók akarunk maradni és minél több a hitetlen körülöttünk, cinizmuson és telkiszegénységen felülemelkedve, annál inkább akarunk hinni. Ehhez a hithez adjatok nekünk erőt, amellyel azt elhinni tudjuk. Ez az erő: a színházi illúzió.

Eugenius

AZ ORGONA KULTUSZÁRÓL, AMI NINCS, DE LEHETNE

Irta: *Szeheres Ferenc*

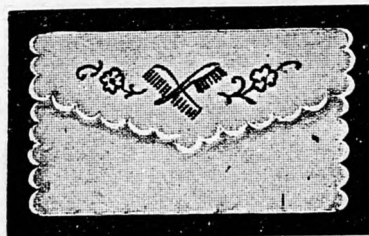
Évekkel ezelőtt történt. Zongoraművész barátommal sétáltunk Buda romantikus és elhagyott hepe-hupás utcáin. Elvetődünk a Mátyás-templom környékére is, ahonnan a zenés mise végeztével a postludium polifonikus akkordjai szűrődtek ki. Majdnem öntudatlanul megálltam és füleltem. Nem is mondhatom, hogy minden érdeklődés nélkül. Érthető, hisz ekkor már az orgona jó esomó impressziója volt bennem felraktározva, nem is szólva arról a végtelen nagy szeretetről, amit ez a nemes hangszer szinte belémprésett, már gyermekkoromtól kezdve. Lábaim szinte gyökeret vertek és észre sem vettem, hogy zongorista barátom bizony méterekre elhagyott. Percek mulva ismét együtt röt-

tuk az útát s barátom szinte minden átmenet nélkül elkezdte az orgonát, a vele kapcsolatos orgonakultuszt és az orgonaművészetet szidni. Én hallgattam és nem akartam meggyőződésében megzavarni, de úgy látszott, mintha erősebb lett negatív álláspontja, mert már ilyeneket mondott az én szent

hangszeremre. „Ugyan kérlek, mit véded azt a verkit, hisz az orgona csak egy humbug.“

Ebben részint igazad van — válszoltam lemondóan, — mert tény, hogy a pesti akadémia orgonája, hun bug, hun nem bug.

Itt ez szójátéknak hangzik, pedig sajnós, a leggyakoribb eset, hogy a legjobb tudásunkkal, művészetünkkel ülünk a játékasztal elé, hangverseny-pódiumon, vagy templomban, áhitattal borulunk a billentyűsor fölé, beregisztráljuk a játszódnó művet, a hallgatóság, akár a vallásos érzülettől átszellemlt hívek, várják a produkciót, vagy az istentiszteletet kísérő egyházi zenét, mindenki hallgat, de az orgona is... Valami hiba van, gyorsan elő a szaktudást, hol van gyorsan egy

Fésűtartó (Gottlieb-modell)

szerező, aki a hibát vagy hibákat megtalálja és lelket önt a „hangszerek királynőjébe.” Amíg azonban a hang eljut odáig... Hiába könyörgünk, simogatjuk, bátorítjuk, kenjük vagy fenjük, nem használ itt semmi más, mint a hiba tökéletes kijavitása. Legyen az a világ legtökéletesebb hangszere, a legmonstrumabb orgonája, ha valami kis csavar hiányzik, vagy az egyik légesatorna nem szelel, vagy rossz helyen engedi ki az éltető levegőt, már súlyos baj van.

Ma már ugyan mind ritkábbak az ilyen technikai hibák, de még nincs tíz éve, hogy az alanti kedves apróságot pertraktálták zenei körökben.

Az egyik Bossi orgonahangverseny alatt történt, hogy játék közben a principál síp egyik „g” hangja nem szólalt meg, hiába volt minden, a hang az egész „h”-koncert alatt csak nem akart megszólalni. A mester végigjátszotta hatalmas programját, utána bankett volt a mester tiszteletére, majd hazatért dunaparti szállójába. Ép nyugvóra akart térni, mikor a portás jelentette, hogy a zeneakadémián a kimaradt „g” hang egyszerre csak megszólalt, — jelentéktelen 4 órai késéssel! Si non e vero...

Az orgona népszerűsége, dacára sok-sok előnyös tulajdonságának, mégis erősen csökkent. Ezt a csökkenést én nagymértékben az orgonaművészek műsoraival magyarázom. A tradíciók tisztelete és a komoly muzsika elmélyedése mellett nem szabad elfelejtem azt, hogy az orgona irodalma sem állott meg Mendelssohn-nál, hanem a nagyközönség érdeklődését épp úgy kötelesek felkelteni az újabb komponisták és művek iránt, mint amilyen fontos a Bach és Händel szellem ápolása. Az orgonista feladata, hogy disztíngválni tudjon a világi és az egyházi hangverseny műsora közt. Székesegyházak falai, gótíves oszlopai, festett ablakai és kőcsipkái más muzsikát kívánnak, mint az estélyiruhás és parfümgőzös parkettás hangversenytermek hallgatósága. Amerika megtalálta a hangot és ez magyarázza, hogy az orgona ott egész szokatlan arányban népszerűsödött. Bár a németországi moziorgonák, az u. n. oskalydok is igen nagy mértékben popularizálták a hangszert.

Le kell végre számolni azzal a téves felfogással, hogy orgonán csak a legsúlyosabb és egyben legunalmasabb szerzeményeket szabad és kell előadni. Az orgonába ugyanannyi finomságot, elevenséget, egyéniséget, ötletet lehet belevinni, mint bármely más hangszerbe, vagy akár egy zenekarba. Nézzük csak meg a mai orgonahangversenyek műsorát, mily unalmasak (kevés kivétellel). Hasonlítsuk össze ezeket a hangversenyszámokat az amerikai grammofonlemezek orgonaszámaival. — Nem említem az unalmasság csépelet „Perzsavásárt”. Bár megjegyezhetem, hogy ennek a gyenge alkotásnak a népszerűségét kizárólag

az orgona szerezte. Igaz, ugyan, hogyha az előadó, ugyanezt a művet, a régi recipe szerint — és nem jazz szerűen — adta volna vissza, nem futotta volna be ezt a karriert, amit így. Csekélységem is nem egy esetben tapasztalta, hogy az előadás módja, a regisztrálás (az orgona sípjainak megfelelő keverése) sok-sok százalékban teszi értékesé a művet.

Nem szívesen utalok a saját eredményeimre, de az a körülmény, hogy itthon, valamint Európa metropolisáiban a legtöbb orgonahangversenyt adók listáján szerepeltem — igazolni látszik felfogásomat a műsor összeállítás és felfogás tekintetében. Bécsben a kritika meg volt ütközve, mikor a szent hangszereken Bartók, Kodály stb.

modern szerzők pieceit átültettem. A nagyközönség nekem adott igazat s tüntetőleg követelték hasonló művek folytatólagos műsorra tűzését. Miért is ne lehetne minden oly művet orgonán előadni, amely mű előadásával és átírásával sem a kompozíció szellemét, sem egységét, vagy stílusát nem sértjük. A római Chesá di S. Ignazio eléggé elfogott hallgatósága épp úgy hozsannázott átírataimnak, mint a bukaresti, vagy milánói templomok közönsége. Hogy mennyire szokatlan és újszerű hangokat lehet kihozni egy olyan orgonából, amelyet csak a tradíciók és a hagyományos közöny untatott meg a hallgatósággal, arra élénk példa a lausannei eset. Két éve tartottam néhány hangversenyt a székesegyházban. Az első hangverseny végén a helyi notabilitások sorfala közt vonultam ki a templomból. A szokásos gratulációk egy kis humort is teremtettek ki. Az egyik hangversenyrendező kezeimet szorongatva kérdezte,

hogy milyen gyártmányú hangszert hoztam magammal. Nyilván nem ismert rá a saját hangszerükre, amilyen eddig csak korálokat és miséket játszottak. Vagy ami még rosszabb, olyan orgonahangversenyeket, amelyek élvezetben semmiben sem különböztek a zenés istentiszteletektől.

Érthető, ha az orgona nehezen emancipálódik a ránehezülő egyházi zene atmoszférájától, hiszen évezrednél is tovább állott csak az egyház szolgálatában. Még Krisztus előtt (Egyiptomban) építették az első vizioronát, amely a mai orgonához csak a nevében hasonlított. 950-ben csodájára jártak Winchesterben az óriási orgonának, ennek már 400 sípja volt, 25 fujtatója 70 embert foglalkoztatott. A tenyérnyi széles billentyűkön 3 ember játszott egyszerre. T. i. a tenyérnyi széles billentyűk lenyomása igen nagy erő kifejtést igényelt, ököllét kellett játszani rajta. A XV. századig alig fejlődött valamit. Német szerzetesek ugyan sokat mesterkedtek, hogy vándorlásiukhoz egy hordozható orgonát összerakoljanak, de ez mind csak gyenge kísérlet maradt. A hordozható orgona mindmáig nem készült el. A pedál feltalálása által csak fejlődik az orgonaeépítészet. A XVI. század elején ismét egy fokkal fejlődik az orgona. A manuálok billentyűinek a nagysága kisebbedett, így a használhatósága is inkább megoldódott. Évtizedről-évtizedre javul a hangszer, a regiszterek száma bővül, a kapcsolók használata mind nagyobb teret biztosít a játékosnak, a mechanizmusa mindinkább alkalmasabb lett a játszásra.

A XIX. század sok praktikus találmánya itt is hozott újat. Megszületett az elektromos orgona, amely feleslegessé tette a fujtató embereket. Végül jött a XX. század a maga technikai felkészültségével és mindent berakott az orgonába, ami szép és jól hangzó. A vonós hangszerek és a fa-fúvók ugyan a múlt századokban már igen szép színekkel dicsekedhettek, de az a rengeteg emberi és állati (főleg madár-) hang, amely kiegészíti a csengő-bongó ezerhangu orgonát, nem több, mint két évtizedre tekinthet vissza. A jazz-orgonák és moziorgonák autótűlök, szelutánzó, eső, vihar, s a különféle egyéb hangimitációk hanghatásai már csak növelték azt a népszerűséget, amely az utóbbi időben keletkezett ott, ahol az orgonákat élni hagyják és nem szorítják vissza abba a mederbe, amely néhány száz évvel ezelőtt még melegágya volt az orgonának.

Adják meg az orgonának is azt a jogot és érvényesülési lehetőséget, amely minden más hangszernek megadatott.

Nagyon kérjük kedves előfizetőinket, ne adják kölcsön olvasásra lapunkat

A KÖNYVNYITÓ ASSZONY

— Regény —

Írta: *Rácz Pál*

XVI.

Kermos ismét kivette szájából a fogpiszkálót és ismét csak azt felelte rá, mint amit egyszer a banketten:

— Ilm!

Szó nélkül váltak el. Kormos ugyan még megjegyezte magának, hogy ez az ember ideges bolond, de ezt a mérnök nem hallotta.

Ebéd után hazament. Az Erzsébet levele ott feküdt az asztalon. Kissé gyűrött volt a tegnapi délutáni viaskodástól, de azért Gencsi mégegyszer elolvasta.

Valahogy másképp értelmezte most, mert őszinte részvétellel sóhajtott fel:

— Szegény Erzsébet! —

... És előtte ült Erzsébet. Kezében gyorsan forgott egy komplikált kézimunka. Szomorú, okos arcán megelégedettség látszott, míg a munka fölé görnyedő alakja éretten asszonyos volt... Nyaka hűspárnája kilátszott a blúza alól és Gencsi érezte közelségének vonzó varázsszállatát... Feléje nyújtotta kezét és meg akarta ölelni az asszonyosan puha nyakat, de akkor az előtte csillámló pohár vízben ott libegett a Boriska üdén piruló édes arccskája és rámosolygott babonás-szerelmesen, amitől a vére a fejébe szökött és minden erejéből belerúgott a recsegős lábú szüette fenyőfa asztalra... Felugrott és hosszú lépésekkel méregette a szobát:

— Itt valamit határoznom kell! Józan ész, ne hagyj el! A becsület azt követeli, hogy most vonatra üljek és elhozzam ide. Itt esküdjem meg veled; bújjak be egy kis kócos lakásba és megegyem a pedánsan elkészített mindennapi ebédet; elkísérem sétáira, tőrjem szeszélyeit és ruházom a gyermekeit, akik majd az én nevemet fogják terjeszteni a különféle iskolákban... Ezt követeli tőlem a becsület. Szóval a világ, a köztételek így határoz felettünk, nem törődve az én akaratommal. Mert én nem akarom. Én Boriskát akarom. Nem a boldogságot akarom, de Boriskát... Mit tudom én, lesz-e boldogság? Lárifári a becsületbeli kötelesség... Én a szerelem jogának álláspontját fogadom el... Így tehát a legokosabban cselekszem, ha megírom neki... Igen, ha megírom neki...

Nadrágzsebébe dugta a kezét és mozdulatlan, meredt szemmel nézett az asztal egy pontjára.

— Igen, ha megírom neki...

Rároskadt a székre. A fiókból papírt vett elő és írni kezdett. Felírta a dátumot és letette a tollat. Belemarkolt a hajába és hátradőlt a széken.

— Borzasztó! Nem bírom megírni! Az a bánatosan szép szelid képe itt van előttem és hív... hív...

Ismét felugrott:

— Nem, hát nem!

Magára rántotta felöltőjét és kirohant a utcára. Sokáig bolyongott az apró házak között, de nem látott belőlük egyet sem. Ha köszöntek neki, nem válaszolt. Már a lámpák szemei hunyorogtak itt is, ott is, amikor elhatározta, hogy felmegy Udvardinéhez.

Az özvegy meglepődéssel fogadta:

— Hát maga miért nem fekszik le?

— Engedje meg, de nem tudok feküdni.

A szép asszony a homlokára nyomta illatos kezét.

— Magának, Gencsi, láza van!

— Nem baj!... Tudni akarom, hogy mi mondanivalója van számomra?

Az özvegy elnevette magát.

— Óh, az ne aggassza! Semmi különös. Csupán azt akartam mondani, hogy a nővérem írt. Megírta ezt az esetet, a maguk esetét, ami őt rendkívül megijesztette, annyira, hogy azonnal felhagyott a mesterségével... Ami magát érdekelheti ebből a levélből, az csak annyi, hogy a felesége... mert nem is tudom, hogy nevezzem...

— No, hát a feleségem?

— Hát igen, a felesége járt nála és őszinte vallomást kért tőle a maguk korábbi viszonyára vonatkozólag...

— Már, hogy én és Obbágné?

— Igen, maga és a nővérem viszonyáról.

— Közöttünk nem volt semmi.

— Éppen ezt mondotta a nővérem is.

— Jól tette! Kezdem a nővérét becsülni.

— Köszönöm... A látogatás vége aztán az lett, hogy a maga feleségét a nővérem a legteljesebb mértékben megnyugtatta...

Gencsi az utolsó szavakra nagyot bámult és homlokára ütött.

— Ahá! Most már értem!

Tébolyultan kacagott föl és tekintete egészen megzavarodott a hirtelen támadt felindulástól.

— Hát megint csak neki köszönhetem?... Hát minden rosszat csak neki köszönhetek? Örjítő!... Miért nem mondta, hogy igen, az ő szeretője voltam, hogy neki ígértem első sorban sirig tartó hűséget és nem tartottam meg?... Hát miért nem mondta ezt? Hát miért nem hazudott? Hát miért nem?... Most boldoggá tehetett volna egy hazugságával... Boldoggá!... Persze, ezt nem érti, nem érti.

Hangja elakadt és feje a mellére billent.

— Bocsásson meg, hogy ennyire elragadtattam ma-

A világszerte elismert, elsőrangú minőségű Medve-védjegyű evőeszközök, tálalószerek és tiszta nikkedények minden szakmabeli üzletben kaphatók.

BERNDORFI FÉMÁRUGYÁR

KRUPP ARTHUR RT.

Magyarországi fióktelepe

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 4.

gamat és udvariatlanul közönséges voltam, hogy otrombán sértegettem egy távollevőt, aki nekem csak jót akart... jót akart... Bocsásson meg és feledje el ezt a jelenetet... és... és én megfogadom, hogy lefekszem és kialszom magam... Igérem, hogy kialszom magam...

Elrohant. Hazament és ágyba bújt. Próbált elfeledni mindent. Próbálta gondolatait más irányba terelni, de szeme előtt mindig csak ott karikázott az Erzsébet gyöngybetűinek lángoló sora: „Jogom van magához és e jogomból most már nem engedek!...”

Kiugrott az ágyból és gyertyát gyújtott.

— En nem bírok, nem bírok határozni, határozzon ő..

Leült az asztalhoz és egy levélpapírra két sort karcolt rá:

Édes Boriskám!

Itt ez a levél! Olvassa el és határozzon! Hiszen maga olyan okos, de olyan okos; én ellenben olyan örülten szerelmes és olyan ostobán gyáva vagyok...

Összehajtogatta és az Erzsébet levelével együtt borítékba zárta.

— Reggel elküldöm neki. Ő fog találni kiutat ebből a labirintusból... Ő nagyon okos és leleményes... Ő ki segít engem... Tudom biztosan, hogy ki segít és megoldja ezt a problémát... Most már egészen nyugodt vagyok... Le is fekszem és alszom.

Kereszetet hányt magára és vacogva mormogott:

— ...Miatyánk, ki a mennyekben vagy...

Másnap későn ébredt. Előbb mereven bámulta a szoba mennyezetét, majd a falnak fordulva, a festés cirádáit kísérelte végig zeg-zúgos útain. A tegnapról nem maradt

Jól hallotta, de nem ügyelt rá. Agya megállt, mint a halotté.

A lakáskiadó asszony délben ebéddel is megkínálta. Gencsi felült és megette. Aztán ismét visszafeküdt. Az asszony nem állhatta szó nélkül:

— Mégis csak beteg a nagyságos úr!

Gencsi az ajtót nézte és a fejét csóválta.

— Nem. Udvardyné mondta, hogy feküdjem le és aludjam ki magam.

Igy múlt el egy hét. Gencsi állhatatosan feküdt és mindennap kevesebbet evett. A törzsasztalnál a polgármester nem állhatta szó nélkül:

— De hát gyerekek, hová lett a mi mérnökünk?

Kormos a vállát vonogatta.

— Nem tudom! Nem is igen érdeklődöm iránta! Ideges bolond...

A múlt heti találkozás óta határozottan féltékenykedett rá. Azt hitte, hogy köze van a szép asszonnyhoz, mint bárki másnak. Mint akár neki. Arról semmit sem tudott, hogy barátja egy hét óta el nem hagyta az ágyat. Soós Gergely megfenyegette:

— Ej, ej! Ferkó, te haragszol arra az emberre!

Paptamásy huncutul mosolygott:

— Ugyan, miért haragudnék rá?

Soós hangosan nevetett fel:

— Addig ajánlgatta neki a szép özvegyet, amíg ő maga maradt ki onnan!

Kormos rossz kedvében volt és mogorván felelt:

— Nem szeretem a rossz vicceket.

A könyvelő a söröspohárba nézett.

— Ki nem állhatlak, de azért még sem szívlelném, ha kiestél volna az Udvardyné kegyeiből.

A polgármester azonban várta kérdésére a feleletet.

— Akármit is beszéltek, ebből még mindig nem tudom, hogy hol van Gencsi.

— Bizonyosan kiküldetésben, — véleményezte a főjegyző.

Eppen ekkor lépett az asztalhoz Lengyel Géza, a másik kataszteri mérnök, hosz-

szú, szöke fiú, leányosan finom arcvonásokkal.

— Áhah! Hát te is beérkeztél? — örvendezett Nyulász. — Mikor jöttél meg?

A fiatalember előzékenyen felelt:

— Ma reggel. Hazahívott az öreg, mert az új kolléga már egy hete beteg.

Mindannyian elképedtek.

— Beteg? Fekvő beteg?

A polgármester Berkeshez fordult.

— Tudsz róla?

Az orvos a szemüvege fölött nézett végig a társaságon.

— Én nem tudok róla semmit.

— Hát eredj kérlek és látogasd meg. Este aztán jelentést teszel róla a kaszinóban! Szegény fiú! Már egy hete, hogy beteg és mi semmit sem tudunk róla. Micsoda barátok vagyunk mi?

Kormos csendesen figyelt és magában megjegyezte:

— Ha egy hete beteg, akkor minden gyanúm alaptalan. Vagy a gyanúm még annál alaposabb!

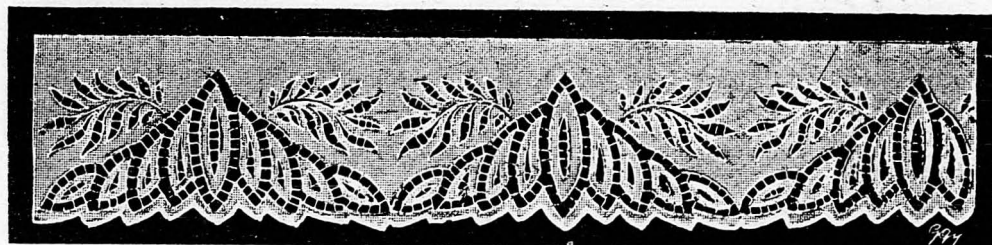
Délután az orvos benyitott Gencsihez. Üveges tekintettel nézett a mérnök a belépőre és halkán szólalt meg:

— Tedd be az ajtót, mert légjárás van.

— Dehogy is van légjárás — mondta az orvos — hiszen zárt ablakok mellett fekszel. Szervusz! Beteg vagy?

Gencsi rá se nézett. Sápadt, beesett arcáról hiányzott minden kifejezés.

— Nem vagyok beteg, csak fekszem egy kicsit. Udvardyné ugyanis azt mondta, hogy feküdjem le és aludjam ki magamat.

Szekerénycsik (Gottlieb-modell)

belőle semmi, csak két babonás, sötéten villogó asszonyi szem. Hogy kié volt, nem tudta. Az Obbágnéé-e, vagy az Udvardynéé. Mindegy. Próbált gondolkodni felette, nem tudott. Valami kiesett belőle. Ismét hanyatt vágta magát és a mennyezetre nézett. Ott egy sovány házilégysétált körbe-körbe. Azt nézte. Megúnta, vagy nem únta, megfordult és ismét a falfestés zegzugos vonalait közzött kalandozott.

A lakáskiadó asszony lépett be hozzá. Csodálkozva állott meg az ajtóban és kezét összeesapta:

— Talán beteg a nagyságos úr?

Gencsi vissza se fordult, csak úgy a falnak mondta: — Nem vagyok beteg. Udvardyné mondta, hogy feküdjem le és aludjam ki magamat, jól...

— Hozzam be a reggelijét?

— Behozhatja.

Az asszony egy szót sem értett az Udvardyné szerepéből. Azt sem tudta, ki az. Fejét csóválva fordult ki hát az ajtón, hogy behozza a reggeliét. Mire ismét bejött, Gencsi már ült az ágyban.

— Adja ide.

Elvette és kiitta.

— Jó volt, elmehet.

Visszaereszkedett az ágyba, kezét a feje alá dugta és úgy nézte tovább a szoba tetőzetét. Akkor már két házilégysétált körbe-körbe és ha néha összetalálkoztak, egyik a másikon átugrott.

Kivülről beszédhangok szűrődtek be.

A hivatalszolga kereste Gencsit. A háziasszony sóránkodott:

— Úgy látom, beteg. Fekszik. Ma talán fel sem kél.

— És hány napja fekszel már?
 — Vagy két napja.
 — Lehetetlen! Te már egy hete fekszel.
 — Az nem igaz! Két napja az egész.
 Berkes megfogta a mérnök kezét.
 — Te orvos vagy? — nézett most először rá Gencsi.
 — Hát nem ismeresz?
 — Nem! Nagyon sokan vagytok, nem tudlak mindnyájaitokat megjegyezni.
 — Nem kelnél fel már?
 — Nem. Nem szabad, amíg ki nem alszom magam.
 Udvardyné mondta, hogy menjek haza, feküdjem le és aludjam ki magam jól, mert eddig beteg voltam és úgy jártam.
 — És most nem vagy beteg?
 — Nem.
 — Semmid sem fáj?
 — Semmi.
 — Mivel foglalkozol egész nap?
 — Alszom.
 — De hiszen most sem aludtál!
 — Most is alszom! De mennyire alszom! Nem álmok semmit és ez jó.

Az orvos tanácstalanul nézett körül a legénylakásban és megpillantotta az asztalon heverő poros levelet.

— Ezt a levelet postára kell adni?

Gencsi oda se nézett, csak mereven egy pontra figyelt.

— Add fel.

— Nem innál valami szeszes italt?

— Nem.

— Ne küldjek el hozzád valakit?

— Nem.

— Egyáltalán nincs semmire szükséged?

— Nincs.

— Hát akkor megyek és feladom ezt a levelet.

— Eredj.

Este a kaszinóban Berkes a polgármesterhez lépett:

— Úgy látszik, az elmúlt hetek nagy port vert izgalma nem múltott el felette minden nyom nélkül. Szegény Gencsi kedélybeteg. Bizonyos foku apathia mutatkozik itt.

— Hm, hm... Meg kell őt látogatni és felrázni abból a... a...

— Betegségéből.

— Igen. Meg kell látogatni és szórakoztatni. Kár volna érte, ha valami komolyabb baja esnék.

A polgármester vezéri szavát tett követte. Másnap az egész tőrsasztal Gencsinél volt. Nagy robajjal özönlöttek be hozzá és körülfojták. Gencsi rájuk se nézett. Ismét a fal felé fordult a festés vonalait tanulmányozta. Pedig Soós Gergely már nem is szavalt, hanem bömbölt:

— ...Hogy pedig téged az a magasságbeli felséges és mindenható, kegyelmes és mindentudó, jóságos és megbocsájtó Atya Úr Isten meg ne áldjon, arról szó se legyen!...

Hatalmas „éljen“ zúgott fel a száraz felköszöntő nyomán, de Gencsi meg se mozdult.

A hahotázó társaság hirtelen lekomolyodott. Kormos Ferenc előre furakodva, megfogta a beteg kezét.

Gencsi erre lassan megfordította tollpelyhes fejét és a főjegyzőre nézett.

— Talán orvos vagy?

A főjegyző zavartan hebegett:

— Hát, hát nem ismeresz?

— Egyszer láttalak benneteket és így nem tudlak mindnyájaitokat megkülönböztetni.

Most a polgármester lépett közelebb.

— Talán csak nem vagy beteg, öcsém?

— Nem, csak fekszem és alszom. Udvardyné azt mondta, hogy menjek haza, feküdjem le és aludjam ki magam jól.

Az asztaltársaság összenézett.

— Ez az ember mániákus.

A gyengébb idegzetűeknek lüdbőrös lett a hátuk és észrevétlenül osontak ki a szobából. Végre már csak Kormos és Berkes maradtak mellette.

— Ki kén találni valamit, — indítványozta a főjegyző.

— Rendes orvosi kezelés alá kell venni.

— Szanatóriumba küldjük.

— Azzal még várjunk. Előbb csak megpróbáljuk háziilag elintézni. Holnap majd megint eljövök hozzá.

— Tanulmányozni fogod?

— Mindenesetre!

Már alkonyodott, mikor elhagyták a beteget. Útközben az orvos Kormoshoz fordult:

— Te! Nem hallottál tőle valami Tegenyi Boriska nevű leányt emlegetni?

A főjegyző gondolkodott.

— Nem! Sohasem emlegetett ilyen nevet... Miért kérded?

— Azért, mert tegnap egy ilyen címre készült ajánlott levelet találtam az asztalán, aminek a feladására vállalkoztam és ő beleegyezett.

— És feladtad?

— Fel.

— Hová szólott?

— Valami Kaponya nevű községbe.

A főjegyző elgondolkozott.

— Érthetetlen.

— Meg kell tudnom tőle, magától, hátha összefüggésben van ez a név a mai állapotával.

— Próbáld meg

Másnap reggel aztán Berkes meg is próbálta.

— Károly te! Nem irnál valamit Tegenyi Boriskának?

Gencsi e név hallatára félkönyökére emelkedett és szemében érdeklődés ébredt fel:

— Tegenyi Boriskának?

Sokáig hallgatott. Látszott rajta, hogy gondolkodni próbál, de ez nagyon nehezen ment. Az orvos segítette neki:

— Tegenyi Boriskának, Kaponyára. Akinek a minap irtál ajánlott levelet és én adtam fel helyetted, mert te nem akarsz kibújni az ágyból, mint egy remete, elzárkózol a világtól és semmivel nem törödsz.

Gencsi még mindig hallgatott, s így az orvos folytatta:

— Hát nem ismered Tegenyi Boriskát?

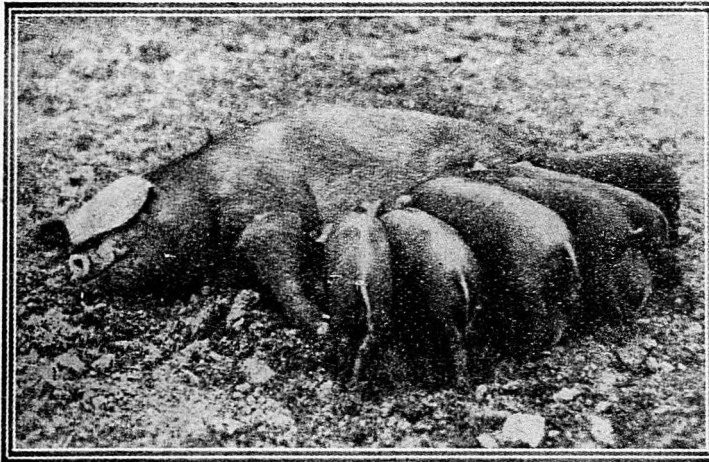
Gencsi e kérdésre visszaült a párnára és röviden felelt:

— Ismerem.

— És nem akarsz neki levelet írni?

— Nem.

(Folyt. köv.)

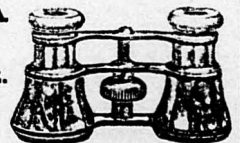
Aldás

CALDERONI és TSA

LÁTSZERÉSZEK

Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. sz.

Látcsövek, szemüvegek, orrcsípőtűk.
Fényképezeti készülékek és cikkek.
Barométerek, homérosk

Amit kevesen tudnak

A „Magyar Uriasszonyok Lapja”-nak ezt az új rovatát közkeletű, mindennap használt, olyan szavak, kifejezések és fogalmak tisztázásának szenteljük, amelyekről csak kevesen tudnak. Elsősorban a tudósok, illetve ezek közül is csak a szaktudósok, azután az a néhány „böngésző”, tudnivágyó ember, aki nagy fáradsággal hordja össze gyarapodó ismereteinek kincsházát. Ki gondol vajjon arra, amikor ezt mondja: „Magyarország Európában van”, honnét ered és mit jelent az „Európa” szó? Ki tudná hirtelen megmondani Ázsia elnevezésének történetét? Az első cikk az öt világrész nevének titkát fejt meg. További írásaink irányítását olvasóink kezébe tesszük le. Minden szót, kifejezést és fogalmat, amely egyikük-másikuk előtt ismeretlen, homályos, vagy vitás, ezen a helyen fogunk megmagyarázni.

ÁZSIA.

Homérosz említi elsőnek, majd Pindaros, a klasszikus görögök nagy óda-költője. Asia = Prometheus leánya. Viszont Herodotosz, a görög történetíró szerint Asia nem nőnemű lény volt, hanem Lydia királyának a fia. Ez a Lydia Kis-Ázsia nyugati partjain terült el. A modern nyelvtudomány sem az egyik, sem a másik magyarázatot nem fogadta el és addig kutattak a filológusok, míg nem Assziriában megtalálták a szó eredetét. Ékirásos felírásokban gyakran fordult elő az „Aszu” szó (vigyázat, nem azt jelenti, hogy „jó bor”, hanem azt, hogy „Kelet”) és az „Ereb” szó, ami viszont Nyugatot jelent. Az „Aszu” szóból lett Ázsia, az „Ereb”-ből Európa. Igen ám, de a dolog nem maradt annyiban. Jött egy tudátelekos germán pap, aki kisütötte, hogy Ázsiát az aza-nép lakta, amely minden népet megelőző kultúra dolgában. Sőt: a Kaukázus szót is így elemezte: Kauk-azosz. A többi tudós azonban nem fogadta el ezt a megoldást és így ma is ott tartunk, hogy legjobb görög eredetre visszavinni az Ázsia nevet.

EURÓPA.

Mint említettük, az „Európa” név asszír származású. De a görögök nem voltak hajlandók ezt a dicsőséget egy régebbi kulturának átengedni. Herodotosz azt írja, hogy Zeusz szerelemre lobbant a gyönyörűséges Európa királykisasszony iránt s mivel akkor sem gözhajó, sem repülőgép nem volt, a hátára vette és úgy úszott vele Kréta szigetére. A görög

gök szerint ettől az Európa nevű királyi dámától származnak mind az európaiak. Ime tehát: Éva őszanyánk után egy másik nem kevésbé előkelő őszanyánk született — a mitológiában.

AFRIKA.

Afrikát nem mindig hívták Afrikának. Régebben Lybia volt a neve. Ugyanis az ibu nép Egyiptom szom-

szedságában élt és utána nevezték az országot Lybiának. Az Afrika nevet a rómaiak adták egy kis területnek, amely hódítás révén a hatalmukba került. Ők a pünöktől vették át ezt a nevet, amely berber eredetű. Volt egy afri-törzs, innét az Afrika szó. (Érdekes följegyezni a berber szó szár-

mazását is. Ber = ember. Veszik észre, mennyire hasonlít a magyarhoz? Kétszer „ber”, vagyis berber, állítólag gúnyos értelmű szó, amire nagyon haragusznak a berberek.) „Aprica”, ez a szó a latinban „verőfényes”-t jelent. Némely nyelvész szerint ebből a jelzőből lett Afrika, amely világrész tudvaleg a legforróbb éghajlat alatt fekszik. Orientalisták az ó-héber „farika” igéből származtatják Afrikát, ami annyit jelent: „elválasztani”, utalással arra, hogy Afrikát a másik két világrésztől a Nilus (!) és Herkules oszlopai választják el. A görögök azt szerették volna elhitetni a világgal, hogy Af-rusz arab király (szerintük Herkules fia) az ősapja Afrikának.

AMERIKA.

Azt úgyszólván mindenki tudja, hogy Amerika a firenzei Amerigo Vespucci hajóstól kapta nevét, aki Kolombusz Kristóf után hét évvel lépett a partra Dél-Amerikában. Megjegyzendő: Kolombusz, akinek érdemeit nagyon is vitássá tették tudós kortársainak kijelentései, amelyek mint tudatlan és vakmerő kalandort, sőt rabszolgakereskedőt tüntetik fel, szintén nem érintette Észak-Amerika földjét. Kolombuszról Kolumbiát nevezték el, ahol sohasem járt Kolombusz. A spanyolok és portugálok a tizenötödik század végén történt fölkelés után még több mint száz esztendeig „Nyugati Indiá”-nak nevezték Amerikát. Először egy német földrajzban fordul elő ez a név: Americi Terra (1507.). Két francia tudós azt állította, hogy Amerika nem Amerigo Vespucci után kapta nevét, de ez önkényes föltevés. Sokkal fiatalabb testvére ez a világrész a Föld-család tagjainak, semhogy pontosan meg ne lehetne állapítani a név eredetét.

AUSZTRÁLIA.

Két évezreden át foglalkoztatta a tudósokat, főként a csillagászokat és a hajósokat a még hiányzó, de sejtett földrészek felkutatása. Már a tizenharmadik században készült térképeken fantasztikus országok és világok vannak feltüntetve, önkényes nevek kíséretében. Azt a helyet, ahol körülbelül Ausztráliát sejtették, így írták körül: „Terra Australis nondum cognita”. (A még nem ismert déli földterület.) Óriási világrésznek képzelték el ezt a Terra Australist, amely Amerikától a Jáva-szigetig nyúlik el. Cook volt az, aki a mai Ausztrália földrajzi körvonalaikat megállapította. Akkor még csaknem lakatlan terület volt. Ma is nagyon kevesen lakják.

MŰASZTALOSNÁL

50 háló. ebédlő, uriszoba kész áru raktárában megtekinthető. Hitelképes vevőknek fizetési kedvezmény. 42 éves cég. III Tóth Kálmán műasztalos, IV., Semmelweis-utca négy

TÁRSASÁGBÓL

Halló, csókolom a kezét!... Ne tessék már ilyet mondani, Nagyságos Asszony! Tetszik tudni, hogy a nyaralási, illetve utazási szezon már nemsokára véget ér. Különbösen sem szoktam utazni senkinek az — idegeire. Legkevésbé a Nagyságos Asszonyéira, akinek még így, telefonon keresztül is, tiszteletteljes kézsókomat küldöm. Meg méltóztatik engedni? ... Így! ... Köszönöm.

És most tessék meghallgatni a mentségemet, illetve a védekezésemet... Még most se tudok magamhoz térni a kacagástól!

A Nagyságos Asszony is így fog nevetni, sőt hahotázni ezen, mint ahogy most tout Bécs a professzor úr szórakozottságán kacag!... Nem tetszik elhinni?... Tessék csak idehallgatni!

Most jöttem Bécsből, ott hallottam az esetet. Van Bécsben egy világhírű orvostanár, aki tudományáról és szórakozottságáról egyformán híres. Rossz nyelvek szerint ugyan inkább a szórakozottságának köszönheti hallatlan népszerűségét, én azonban inkább annak a néhány plágiumpernek a javára tudom be, amely a tanár úr irodalmi munkásságával kapcsolatban nagy port vert fel.

Halló! Hogy mi lesz a viccel?... Nunc venio...

Nemrég történt, hogy a jeles tudós villamoson utazott és a nadrágja hátsó zsebéből ki akarta venni a zsebkendőjét. Amikor benyúl a zsebébe — horribile dictu! — egy zsebmetsző koto-rászó ujjába akadt a keze. Igenis, egy zsebmetsző ujjába.

A kiváló gentleman úgy esen egéru-tat vett, a professzor úr pedig így tűnődött magában:

— Na, most már én is elhiszem, hogy hallatlanul szórakozott vagyok!... Egyszer már belenyúltam a nadrágom hátsó zsebébe! De elfeledkeztem erről és — még egyszer bele akartam nyúlni!

Halló! Mit tetszik ehhez szólni, Nagyságos Asszonyom?... Nagyon kérem, kegyeskedjék leszavaztatni összes hölgyismerőseit és méltóztatassanak eldönteni, hogy a professzor úr szórakozottsága megérdemli-e a világhírt? Mert, hogy a tudományos tevékenysége nem érdemli meg, az vitán fölüll áll.

Amíg azonban a szavazást meg méltóztatik ejteni, addig bátor leszek közölni Nagyságos Asszonyommal, hogy az elmúlt tíz nap alatt mely nyaraló-előfizetőink kedves üdvözlét hozta el hozzánk a pósta!

Halló! A levelező-lapok és levelek érkezési sorrendjében:

Bosnyák Istvánné, m. kir. bányatanácsos neje Gleichenbergből, H. Kerndl Margit Ossegből, dr. Bieber Józsefné Zell am See-ből, Kmetkyó Jánosné Schwanbergből, Blazsej Irma Stanislauból, Jiranek Sárika Felsőgalláról, dr. Simony Jánosné, főjegyző neje Rimócról, Simon Erzsébet Portoroseból, Keresztesy Irén Balatonalmádiból, Vankó Rezsőné és leánykája: Irén Vihnye-fürdőről, Boglár Aney Karlsbadból, Szalai Zsigmond és családja Balatonlelléről, dr. Hermann Józsefné Karlsbadból, Szarka Rózi és Bánovszky Erzi Balatonlelléről, dr. Joó Jenőné, Joó Éva és dr. Joó Jenő Londonból, Zsiris Lajosné Hévízfürdőről, Fillmann Mihályné a Semmeringről, Benda Kálmáné és

Tóth Andorné Balatonföldváról, Hesz Ferenc és neje pedig Baden bei Wien-ből emlékeztek meg a Magyar Uri-asszonyok Lapjáról. Kedves figyelmességüket szíves üdvözléssel és hálás köszönettel viszonzozzuk.

Csak úgy melleleg elmondom Nagyságos Asszonyomnak, hogy egyik kedves előfizetőnk hatéves leánykáját, amikor első nap hazajött az iskolából, megkérdezte az édesanyja:

— No, Évike, mi szépet tanultál ma, az első iskolánapon?

— Nem sokat, anyukám, — felelte a kicsike. — Éppen azért holnap újra el kell mennem!

Társasági híreim a következők: Sipőcz Jenő dr., Budapest polgármestere, súlyos betegségéből teljesen felgyógyult. — József kir. herceg és Augustza főhercegné asszony tihány kastélyukban nagy dezsónét adtak, amelyen számos közéleti előkelőség jelent meg. — Rakovszky Iván dr., volt belügyminiszter, súlyos operáción ment keresztül és hosszabb üdülésre utazott el. — Récsény tábornok és családja Balatonfüreden nyaral. — A tolnai hősök emlékművének leleplezése József kir. herceg jelenlétében, fényes külsőségek között zajlott le. — Lucich Károlyné a skandináv szigeteken, özv. Holbesz Józsefné és Holbesz Aladárné pedig a Császárfürdőben töltötték a nyarat.

Halló! Szabad tudnom a szavazás eredményét?... Most szedik össze a szavazócédulákat?...

Addig, hogy el ne felejtsem, elmondom a következő józú történetet, amit a Fészek-ben hallottam:

Kohn, aki már három feleségétől vált el, újból nőülre adja a fejét. Olyan anyagból van gyúrva ez a férfi, aki — mint egyik közismert, de higfejű humoristánk — elhatározta, hogy tíz feleségen alul nem adja. A tizedik feleség már eltemetheti, de kilenc asszonytól ő fog elválni!

Szóval Kohn úr újra nőül. Esküvő előtt így szól hozzá a menyasszonya:

— Adolfkám... Úgy-e, ha a férjem lesz, leszokol a kártyáról?

Végtelen nonchalance-szal feleli a Kohn:

— Ugyan, Záli!... Hát érdemes arra a kis időre?...

De ha már, Nagyságos Asszonyom, belefogtam egy ilyen eljegyzési viccebe, engedje meg, hogy kellő ünneplésséggel leadjam hímen-híreimet is. — Sempthei Maczkó Mária Budapestről és Laurencsits Gábor, m. kir. honvédfőhadnagy Székesfehérvárról, jegyet váltottak egymással. — Nagy Rózi, kedves előfizetőnk és marosi Marossy Kálmán, m. kir. pénzügyi főtanácsos Rákoshelyen, házasságot kötöttek. — Tóth Margitot pedig dr. Zákány József vette feleségül. — Az új házas- és jegyepároknak őszinte és örömteli szívből gratulálunk.

Fájdalom, a halál is szót kér a beszámolómban. Megilletődéssel és őszinte részvétellel közlöm Nagyságos Asszonyommal, hogy Schilling Ferenc, a Magyar Ált. K. Rt. tisztviselője, lapunk régi és hű előfizetője, életének 50. és boldog házasságának 26-ik évében, szolgálatteljesítés

közben hirtelen elhunyt. Hozzátartozói mélységes fájdalomhoz elküldjük a mi gyászunk és igaz együttérzésünk öszinte koszorúját.

Felhívom Nagyságos Asszonyom figyelmét dr. Zorkóczy Józsefnek, Baján, a napokban megjelent könyvére, amelynek „Rend a Chaosban“ a címe. Ez a különös szerkezetű és stílusú tragédia, amely a való élet reális figurái helyett szimbólumokkal dolgozik és ezekkel játszatja le, ezeken keresztül érezteti az élet örök tragédiáját: hangjával és formájával egészen egyedül áll a mai irodalomban. Nem állítjuk, hogy a költőnek maradéktalanul sikerült mindazt megvalósítani, amit célul maga elé tűzött. Elismerésünket azonban föltétlenül kiérdemli, mert nagyot és szépet akart alkotni és jelentékeny részben be is váltja az alkotásához fűzött várakozást.

Az elmúlt tíz nap alatt a következő előfizetők kezdtek meg nyaralásukat: Andrejka Árpádné szfv. műszaki tanácsos neje Rendesen, Csernetics Kató Alagon, Hoffmann Lajosné Visegrádon, almási Kovachich Józsefné Taraspon, özv. Jakabfalvy Aladárné Hévizen, Mersich Alfrédné Bükön, Danilovich Beatrix Parádfürdőn, Luka Janka Felsőpatyon, Siegmund Hugóné Leányfalun, Durallia Tiborné pedig külföldi köruton élvezik a nyár és a pihenés örömeit.

Rendes szokásomhoz híven, viccel búcsúzom Nagyságos Asszonyomtól.

Weisz azt mondja Grünnek:

— Én is szerettem volna elküldeni a feleségemet Angliába, arra a cserkész jambooréra!

— Miért? — csodálkozik Grün.

— Hátha meg-jamboorodott volna egy kicsit!

Halló!... Szabad kérnem a szavazás eredményét?... Tudtam. Ezek után, engedje meg, Nagyságos Asszonyom, hogy közhírré tegyem, miszerint a magyar hölgyek egyhangú szavazása értelmében nevezett bécsi professor páratlan szórakozottságának köszönheti világhírét. Uti figura docet...

Ennek még a tanár úr — tudományos munkássága sem tudott megártani.

Kezét csókolom.

KÉZIMUNKA

Rovatvezető: **Gottlieb Gyula iparművész, kézimunkaspecialista**
Budapest, IV., Ha'ó-u. 12-14. Nyílt üzlet az udvarban.
Telefon: Aut. 811-26.

Gobelinterítő, 90/90 cm. méretben, gobelin-anyagra előfestve, hozzávaló himzőanyaggal	30.— P.
Székrenyűsík, Angolmadeira kivitelben, 18/120 cm. méretben, finom batisztra előrajzolva, 5 darab	6.— „
Hozott anyagra előrajzolva, 5 darab	2.— „
Szűrt sablonja	1.— „
Előke, madeira himzéssel, vászonra előrajzolva	1.— P.
Batisztra előrajzolva	—60 „
Szűrt sablonja	—60 „
Fésülőtáska, 32/16 cm. nagyságban, vászonra előrajzolva	1.20 P.
Pamutvászonra előrajzolva	—80 „
Szűrt sablonja	—80 „
Négyszögű milió, 90/90 cm. méretben, tiszta lenvászonra előrajzolva	8.60 „
Lenbatisztra előrajzolva	12.— „
Batisztra előrajzolva	4.— „
Hozott anyagra előrajzolva	1.20 „
Szűrt sablonja	2.— „
Kézihímzés munkadíja	26.— „
Vitrázs, ablakra vagy ajtóra, horgolt vagy rece-motívummal és pettyes tüllel, hűzva, teljesen készen, 50/120 cm. nagyságban	40.— „
Leolvasható motívum rajza	2.— „

MIT FŐZZEK?

Szeptember 11. Szerda: Kaporleves, paradicsomos csirke, almáspité, gyümölcs. — **Vacsora:** Kirántott velő lecsókörítéssel, sajt, szőlő.

Szeptember 12. Csütörtök: Gombaleves, székelygulyás, kávéfelfújt, gyümölcs. — **Vacsora:** Töltött csirke sült burgonyakörítéssel, gyümölcs.

Szeptember 13. Péntek: Almaleves, gombás fogas tojásos gomba-körítéssel, uborkasaláta, turósrétes, gyümölcs. **Vacsora:** Kaszinótojás, rokfort vajjal, tejberizs csokoládéval, gyümölcs.

Szeptember 14. Szombat: Zöldségleves, töltött paprika, szilvás tészta. — **Vacsora:** Hirtelensült rostélyos szeletekbe sült burgonyával, kovászos uborka, gyümölcs.

Szeptember 15. Vasárnap: Kacsaprólék-leves, kacsamáj piritva zöldpaprikával, kovászos uborka, kacsapeccenyé sültburgonyával, paprikasaláta, krémtorta, gyümölcs. **Vacsora:** Hidegsült vegyes salátával, ananászkrém, gyümölcs.

Szeptember 16. Hétfő: Húsleves kockatésztával, főtt hús burgonyapüré-körítéssel és paradicsom-mártással, tarkerli izzel. — **Vacsora:** Szalámi, parizer, vaj, sajt, gyümölcs.

Szeptember 17. Kedd: Töltött csirkeleves, kirántott csirke pikáns salátával, csokoládés-lepény, vegyes gyümölcs. — **Vacsora:** Hideg hús, kovászos uborka, sajt, ananászkrém.

Szeptember 18. Szerda: Májpüré-leves, tejeles borjuszelet vajban párolt zöldbab-körítéssel, stíriai metélt, gyümölcs. — **Vacsora:** Fogoly sültve vegyes körítéssel, kompóttal, sajt, dinnye.

Szeptember 19. Csütörtök: Libaprólék-leves daragaluskával, főtt hús paradicsom-mártással, csöröge. — **Vacsora:** Borjupörkölt tarhonyával, uborka-saláta, gyümölcs.

Szeptember 20. Péntek: Köménymagos leves zsemlyekockával, töltött tojás, gyümölcs. — **Vacsora:** Rántott hal sült burgonyával, gyümölcs.

EGYSZERŰ ÉTLAP

Szeptember 11. Szerda: Kaporleves, töltött paprika, gyümölcs. — **Vacsora:** Tojásomlett, uborkasaláta, szőlő.

Szeptember 12. Csütörtök: Gombaleves, székelygulyás, gyümölcs. — **Vacsora:** Körített lipthói, szőlő.

Szeptember 13. Péntek: Almaleves, zöldbab vajjal és morzsával, szilváslepény. — **Vacsora:** Kávé, vajaskenyér, szőlő.

Szeptember 14. Szombat: Zöldségleves, marhagulyás, uborka-saláta, gyümölcs. — **Vacsora:** Tojásos gomba, gyümölcs.

Szeptember 15. Vasárnap: Kacsaprólék-leves, sült kacsasült burgonyával, paprika-saláta, almáspité. — **Vacsora:** Hideg hús uborkával, gyümölcs.

Szeptember 16. Hétfő: Libaprólék-leves kockatésztával, főtt hús paradicsom-mártással és burgonya-körítéssel. **Vacsora:** Tejberizs, dinnye.

Szeptember 17. Kedd: Paradicsomleves, turógombóc, gyümölcs. — **Vacsora:** Töltött galamb, almapüré, gyümölcs.

Szeptember 18. Szerda: Májpüré-leves, stíriai metélt, gyümölcs. — **Vacsora:** Lecsó virstlivel, szőlő.

Szeptember 19. Csütörtök: Csirkeaprólék-leves, rántott csirke burgonyapürével, uborka-saláta, csokoládés lepény. — **Vacsora:** Hideg hús, kovászos uborka, gyümölcs.

Szeptember 20. Péntek: Tojásos leves, kirántott hal burgonyával, gyümölcs. — **Vacsora:** Turó tejföllel, vajaskenyér, gyümölcs.

Kis lakások
nagystilű berendezésében
a Butorcsarnok Szövetkezet Lakásművészeti osztálya *specialista*
VIII., Rákóczi-út 7. (Pannonia mellett)

HÁZTARTÁS

Leves. Egy fazék vízben sárgarépa és kalarábával egy negyedkiló borjúhúst főzünk, ha puhul, a húst megdaraljuk és tejjel szitán áttörjük. Vajjal gyenge, világos rántást készítünk, húslével felengedjük, a pürét bele tesszük, megsózzuk. Két

tojás sárgáját diónagyságú vajjal a levesestálban elkeverünk és a levest ráöntjük. A levesbe piritott zsemlyekockákat teszünk.

Előétel. (Magyar pástétom hat személyre.) Jó erős húsvetést főzünk, a zsírját teljesen leszedjük. Egy liter levesbe teszünk 25 lap zselatint. Ha elfőtt, 3 tojás fehérjéből habot verünk, beletesszük és habverővel jól elkeverjük. A tűzhely szélén lassan egy félóraig főzzük. Szitába szalvétát terítünk és ezen átszűrjük és egy formába öntünk belőle két ujj magasságnyi és jégre állítjuk. Ha megkeményedett, teszünk a formába kockára vágott sonkát, kemény tojást, sardiniát, sült libamájat, fogolynak a mellhúsát és puhára párolt borjúhúst, úgy, hogy a forma tele legyen. A jégre állítjuk és annyi aszpikot öntünk rá, hogy egészen csordultig legyen. Ha a jégen megkeményedett és tálalni akarjuk, egy pillanatra forró vízbe mártjuk és tálba borítjuk. A levest, ami nem fért el benne, más edénybe öntjük és tálaláskor összeaprítva, a tál köré rakjuk.

Körítés. Öt tojást egy tányérba felütünk, keverünk hozzá öt kanál tejfölt, sőt, kevés snidlinget finomra vágva, egy lábosba 2 kanál zsírt megforrósítunk, a keveréket beleöntjük és átsütjük. Deszkára kiborítjuk, kockára felvágjuk, reszelt sajttal behintjük és azonnal tálaljuk.

Szerbgulyás. 30 deka rizst megmosás után forró vízbe leöntünk és pár percig állni hagyjuk benne. Egy pecsényesítő tepsit vastagon zsírral megkenünk, a víztől leszűrt rizst egyenlően elhintjük benne s tetejét megsózzuk. Öt darab zöldpaprikát karikára vágunk és 4 drb. szép, érett paradicsomot kettétörve, a rizsre rárakjuk. A szükséges mennyiségű disznókarajt kiverjük, megsózzuk és egyenként a tetejére helyezük, leöntjük fél liter jó tejfellel és sütőbe tesszük. Ha a hús felsőrése megpirult, megforgatjuk, hogy a másik oldala is pirosodjék, a rizst azonban nem bolygatjuk. Mire a hús megsült, a többi is elkészül és abban az edényben tálaljuk, amelyben sült.

Fojtott fácán. A fácánt megtisztítjuk, sütésre elkészítjük, megspékkeljük, sóval és finomra törött illatos fűvekkel meghintjük, Szalonnaszalvétákba bekötjük. A szalonnaszalvétákra sárgarépát, petrezselyemgyökeret, vöröshagymát, babérlevelet, egész borsot teszünk, az egészet lábosba tesszük, fehér bort és marhahúslevest öntünk rá, két óra-hosszáig pároljuk, a szalonnaszalvétákat leszedjük és vadhúshoz szokásos mártással tálaljuk.

A lakásberendezés legfőbb kelléke a szolid és izléses bútort, e tekintetben érdemes megtekinteni a **Bútorcsarnok Szövetkezet József-körút 28. sz. üzletének újonnan átalakított helyiségeit, ahol a legnevesebb iparművészek kitűnő izléssel megtervezett és a Bútorcsarnok Szövetkezet kiváló műparosai által elkészített bútorokból állandó lakásművészeti kiállítás rendez. Kiállítás nyitva 8-6-ig.**

Sonkával töltött borjúszelet. A szép borjúszeleteket megmossuk, vigyázva kiverjük, hogy lyukat ne kapjanak, gyöngén beszózzuk. Finomra vágott sonkát kevés tejfellel benedvesítünk, a borjúszelet felét vastagon kenjük be vele, a másik felét hajtsuk rá, széleit szalonnával spékkeljük meg, hogy a vagdalék ne essen ki, minden darabot mártunk lisztbe és forró zsírban, mindkét oldalát szép pirosra süssük meg. A levéhez egy darab vajat és egy deci tejfölt adunk és a felforrás után a kitalált húrra öntjük. Burgonyapürével, rizzsel, vagy makaronival körítjük.

Citromos hal. A halat megtisztítjuk, belsejét kiveszszük, kimossuk, bőrét mindkét oldalon sűrűn megmossuk és belisztezzük. Vajban megpirítjuk s ha megsült, a vajat leöntjük róla, helyébe friss vajat teszünk és egész világos barnára megpirítjuk. A halat egészben helyezük a táltra, egy citromnak a héját le vesszük, belső részét cikkekre szétzedjük és egyenként ráhelyezzük, hintsük meg kevés zöldpetrezselyemmel és világos barnára piritott forró vajjal öntsük végig.

RECEPTEK

Pucesszelet. Három egész tojást 10 deka cukorral elvegyítve, habústben krémé keverünk. Ha kihült, belekeverünk citromadot, mazsolát, cukros narancshéjat finomra vágva, mindenikből 10 dekát, kevés vaniliát és 5 evőkanál rumot. Ezt mind összekeverjük, óvatosan belekeverünk 15 deka lisztet. Papirossal bélt, vajjal megkent tepsiben sütjük, ha kihült, rumos öntettel vonjuk be.

Antalfy Károlyné, Pécs.

Olaszos szeletek. Nyolc egész tojást és ugyanannyi súlyú cukrot, lisztet, vajat és mandulát veszünk. A törött cukrot a tojásokkal félóraig habarjuk. Azután egy csipetnyi sót s lisztet keverünk hozzá, majd a törött mandulát, vajat és 4 kanálnyi konyakot. Ha szép sima a tészta, vagy apró, vajazott formákban, vagy pedig rendes sütőlemezen sütjük. Ez utóbbi esetben hosszú szeletekre vágjuk, mikor a tészta kisült. Dr. Vargha Emilné, Budapest.

Mágnás almáspité. 28 deka lisztet 20 deka vajjal, kevés só és egy deci tejfellel összegyúrunk s két órát hűvös helyen pihenni hagyjuk, azután két részre osztjuk, az egyiket kinyújtjuk s a pléhbe tesszük, az almatörléket elkészítjük s a tésztára ráteszük. Négy tojássárgáját 4 kanál porcukorral jól elkavarunk, adunk hozzá 10 deka darált diót, egy kanál rumot és a négy tojás kemény habját. Ezeket összekeverve az almára ráöntjük, a másik tésztalappal befedjük és lassú tűzön szép lassan megsütjük.

Jeney Sándorné, Szeged.

Finom turós koch. 4 tojássárgáját, hat deka cukorral és 4 deka vajjal habosra keverünk, 25 deka száraz turót átpasszírozva és 1 és fél deci édes tejfelt keverünk azután hozzá, úgyszintén teszünk bele egy kis marék mazsolát, 3 tojás kemény habját és egy evőkanál finom lisztet. Vajjal jól kikent s lisztel behintett formában félóraig gőzben főzzük s vaniliás sáddal tálaljuk.

Zilahy Emmy, Héviz.

Budapest 72, postafiók 46.

Kérjen árjegyzéket és rendelőlapot!

Köménymagos rudaescskák. Tíz deka élesztős tésztát gyúrunk meg 10 deka vajjal, 10 deka liszttel és sóval, nyújtjuk ki, vágjuk ki rudaescskákat belőle, kenjük meg tojással, hintsük meg sóval és köménymaggal és süssük meg.
Némethy Károlyné, Sopron.

Citrom-torta. Nole tojás sárgáját, egynegyed kgr. cukrot habosra keverünk, teszünk bele egynegyed kgr. tisztított, őrölt mandulát, 1 citrom levét és héját, 8 tojás keményre felvert habját. Kikent és lisztezett formába öntjük, kizsírított krémmel töltjük és citromjéggel bevonjuk.
Hermann Gyözőné, Burgenland.

Indiai torta. Tizenhét deka tört cukrot és tíz egész tojást habütben habverő segítségével gyenge tűz mellett addig habarunk, míg jó sűrű és habos lesz. Ezután a tömeget a tűzről eltávolítjuk és még rövid ideig habarjuk. Most a habverő helyett főzőkanalat veszünk és 14 deka át-szítált finom lisztet óvatosan belekeverünk és az egész tömeget vajjal kikent, liszttel behintett kerek formába töltjük és gyenge tűz mellett jól kisütjük. Ha a torta egészen kihült, felső részét lemetsszük, belsejét óvatosan kivesszük és a kivált tortát fél liter tejszínből készült habbal, melyhez 10 deka finomra tört vanília-cukrot hozzákeverünk, jól megtöltjük és a lemetsett felsőrészt megint ráhelyezzük. Végre csokoládémázzal bevonjuk.
Szepesti Istvánné, Nyíregyháza.

Mézesszelet. Egy kgr. liszt (fele búza, fele rozs), egynegyed kgr. apróra vágott héjas mandula, egynegyed kg. apróra vágott citromad, kevés fahéj, szegfűszeg, narancshéj, 1 deka hamuzsír, 1 deka szódabicarbona. Mindezeket gyurótáblára tesszük és háromnegyed kgr. forró mézzel leöntve, addig gyúrjuk, míg nem ragad és a tészta fényes lesz. Négy cipócskát formálunk belőle és pár óráig pihentetjük. Vékonyan kinyújtjuk, hosszúkas darabokra vágjuk és jó meleg sütőben vajjal megkent és lisztezett tepsiben kisütjük. Ha mind megsült, sűrű sziruppal megkenjük és pár perere ismét sütőbe tesszük.
Horváth Dezsőné, Püspökladány.

BEFŐZÉS

Szilvalekvár cukorral készítve. Szép, érett magvaváló szilvát bő fővő vízbe részletenként tegyünk bele s ha megfőgttük, azonnal vegyük ki, hámozzuk le a héját, magvát szedjük ki és egy megfelelő nagyságú lábosban folytonos kavargatás mellett főzzük el jó sűrűre. Ekkor tegyünk bele annyi porcukrot, hogy jó édes legyen és 15 perenyi főzés után üvegekbe öntjük és másnap lekötvé, kamrába helyezzük.

Szilva ecetben. Szép, válogatott hamvas szilvát üvegekbe rakunk és forralunk vízzelkevert jó borecetet. Egy liter kevert ecethez negyedkiló cukrot veszünk, egy kávéskanál szalicilt, 6 szem szegfűszeget, 2 darab fahéjat, jól felforraljuk s ha kihült, a szilvára öntjük és lekötvé eltesszük.

Áfonya. Egy kiló áfonyához fél kiló cukrot negyedliter vízben felfőzzük. Ha sűrűre elfőtt, az áfonyát hozzáadjuk, negyedóraig erősen főzzük s akkor üvegekbe téve, leköttjük és gőzben kifőzzük.

LEGNAGYOBB ELISMERÉS, amikor egyik nagyothalló a másiknak azt mondja „CSAK SIEMENS PHONOPHORT VEGYÉL!” Részletfizetésre is kapható a Magyar Gyógyteknikai Ipar RT.-nál, Budapest, VI., Nagymező-utca 4. alatt, ahol minden nagyothallónak készséggel díjmentesen bemutatják és kipróbálják.

Paprika eltevése szalicilban. A paradicsomba eltett paprika a paradicsomot annyira rosszízűvé változtatja, hogy használhatatlanná válik. Ezért sokkal ajánlatosabb a paprikát külön eltenni. Egy 2 literes üvegbe 25 darab tisztított paprika szépen belerakva elfér. Egy liter vizet egy evőkanál szalicillal felfőzzük s ha kihült, a paprikára ráöntjük. Éveken át így eltartathatjuk.

Áfonyakocsonya. Egy kiló áfonyához egy kg. cukrot veszünk és egyszer jól felfőzzük. Azután szitára öntve, hagyjuk lecsurogni a levét s azt főzzük még tíz percig, hogy forrjon. Üvegbe öntjük és gőzben kifőzzük. Télen pecsenyéhez almákat párolunk s ahhoz igen jó az áfonyakocsonya. Az almákat egészben, a közepét átfúrva, pároljuk, tálra tesszük, ha kihült, tisztított mandulát hosszúra vágunk és azzal szépen megspékeljük, a közepébe pedig áfonyakocsonyát teszünk.

Alma-befőtt. Szép fehér fajalmát megfőzzük puhára, szitán áttörjük, annyi cukrot, mint az alma, sűrűre főzzük, belekeverjük az almát és folytonos keverés mellett negyedóraig főzzük, végül üvegbe rakjuk. Egyrészt bretonnal megfestjük szép halványpirosra. Ha kissé tovább főzzük, lehet formába önteni, mint a birssajtot és felszelelhetjük.

Őszibaracksajt. Éppen úgy főzzük meg, mint a birset, csak a barackot nyersen törjük át és úgy tesszük a sűrű cukorba. Mikor egészen sűrű, vagdalunk citromadot, cukorban főtt fekete diót, mandulát és ezeket belekeverjük, mielőtt a formába tesszük.

Héjazott szilva gőzben. Mialatt a szilvát hámozzuk, úgy, mint a sárgabarackot, meszes vízbe rakjuk. Abból kiszedve, megkénezzük és utána jól kiáztatjuk, 1—2 óra hosszat és gyakran tiszta vizet öntünk rá. Üvegbe rakjuk, sziruppal felöntjük, légmentesen leköttjük és gőzben kifőzzük. Lehet szép, érett szilvát venni, mert ha meszes vízbe rakjuk, nem fő el. Az érett ízletesebb és a színe is szebb.

Őszi barack. A barackot lehéjazzuk és 10 kg. mennyiségre 4 fillér árú timsót veszünk, megtörjük és vízben feloldjuk, a megtisztított barackot ebbe a vízbe dobjuk. Egy lédának az alját és a tetejét le vesszük, hogy úgy maradjon, mint valami ráma, az aljára organtilt szegzünk, a barackot a a vízből kivesszük és rárakjuk, egy szál kényt alatta meggyújtunk, a barackot letakarjuk és hagyjuk a kényt elégni. Azután a barackot egy-két órára vízbe tesszük, a vizet gyakran cseréljük, míg a kényt szagát teljesen elveszti. Ekkor üvegekbe rakjuk. Középsűrű szirupot készítünk és hidegen a gyümölcsre töltjük, légmentesen leköttjük és gőzben dunsztoljuk.

Lapunk 1928. évi bekötési táblája 3 pengőért kapható.

Modern lakásberendezésekben

a Butoresarnok Szövetkezet Lakásművészeti osztálya az előkelő márka

VIII., Rákóczi-út 7.

(Pannonia mellett)

Kichler szücs

EGYETEM-TÉR 5. ○○○ AUT. 873-75.

FŰZŐ ÉS MÉGSEM FŰZŐ

(Nagy aranyéremmel kitüntetve.)

Őszi ajdonságai: toilett, sport és anya (umstands) fűzők, Francia gummi-fűző különlegességek. Emelő, lapító, választó melltartók.

TELEFON: J. 366—05.

Csodászép költőárú nagy választékban.

GERŐ

BUDAPEST, KIRÁLY-U. 69. A KIRÁLY SZÍNHÁZNÁL.

TANÁCSOT KÉRNEK

Szíves tanácsot kérek olvasótársnőimtől, mit tegyek, hogy lábujjaim viszketését, mely különösen nyáron rendkívül bánt, megszüntethessem. Fürdetem meleg sósvízben és bármit próbáltam, nem használ. Ha valaki tanácsával segíthet bajomon, hálás köszönettel venném.

„Vidéki hivatalnoknő“.

„Abaujtornamegyei“-nek! A csirkéket bántó rovarokat elpusztíthatja, ha 2 rész disznósírt 1 rész sóval összedörzsöl és ezzel a csirkék nyakát, fejét, valamint az anyjuk hasát, szárnyalját jól bekeni. Ha az első bekenés nem járna kellő eredménnyel, úgy egy hét múlva ismételje meg. A bekenés után a csirkék förtelmesen néznek ki, de a rovarok elpusztulnak és csakhamar rendbe jönnek. „Rózi asszony“.

Hálás köszönettel venném, ha olvasótársnőim közül valaki szíves volna megküldeni a „Szeretem a cigányzenét“ című dal szövegét. G. B. Füzesgyarmat.

Kedves olvasótársnőim közül ki tudna ajánlani olyan várost, hol egy nő francia- és német-órák adásával megkereshetné kenyerét. Hálásan megköszönném szíves értesítésüket. „Gizella néni“.

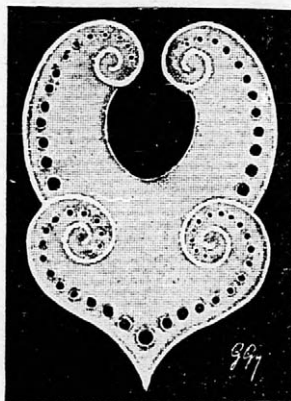
Egy kedves ismerősöm, idősebb uriaszony, évek óta csalánkiütésben szenved s bár igénybe vett klinikai kezelést és hírneves tanárokkal is megvizsgáltatta magát, gyógyulást nem ért el. Diétás étkezést rendeltek, kalcium oltást kapott, de mit sem használt. Ha valaki ilyen bajban szenvedett, kérem, közölje, meggyógyult-e és mitől, ki gyógyította? Hálás köszönettel várja tanácsukat.

„Aggódó lélek“.

Fiatal, 25 éves asszony vagyok és az utóbbi időben szemeim alatt feltűnő ráncok jelentkeznek. Súlyban nem fogytam és megerőltetésben sem kereshetem az okot. Talán a sok sírásért eredt, mert igen szomorú időt éltem át. Kérem kedves olvasótársnőimet, ha adhatnak tanácsot, mivel mulaszthatnám el e korai ráncokat, szíveskedjenek segítségére lenni egy „Szomorú asszony“-nak.

Január-február hóban Nizzában és Montecarlóban óhajtok pár hétig tartózkodni, de addig szeretnék megismerkedni olyan középkorú, keresztény, vigkedélyű, azonban komoly uriaszszonnyal, aki beszél franciául és csatlakozna társnak. Úgy gondolom, hogy minden évben, kölcsönös megbeszélés után, szép utazásokat tehetnénk együtt, ha az egyik angolul, másik olaszul, franciául és németül tud. Kisegítenék így egymást és megtekinthetnénk Európa világvárosait és szépségeit, mert egy-egy nyelvtudással külön-külön igen kevesre mehetnénk. Akinek kedves volna ez az idea, nagyon örülnék csatlakozásának. Minden kritikát kibírok, jól öltözködő, disztigvált uriaszszony vagyok és hasonlók társaságát óhajtanám. Körülményeiről kimerítően tájékoztató soraitok dupla borítékban, bélyeggel ellátva „Nemes célok“ jelleggel a M. U. L. kiadóhivatala útján kérem.

Kedves olvasótársnőim közül ki tudja, hogy ecetben apró vargányagombát miként kell konzerválni. Szíves értesítésüket köszönettel várja: „K. Mihályné“.

Előke (Gottlieb-modell)

Arra kérem kedves olvasótársnőimet, szíveskedjenek néhány kipróbált jó receptet közölni, amelyek alma feldolgozására alkalmasak. Arra is kérem tanácsukat, hogy a kertemben elszaporodott házatlan, kártékony csigákat hogyan pusztíthatnám el. Szíveségüket hálásan köszöni: „Borsodi háziasszony“.

Olvasótársnőim közül ki tudna ajánlani szolid, gyermekszertető, magyarul nem tudó, francia, német nevelőnőt 13 éves leányka és 6 éves kis fiúcska mellé. Előre is köszönetet küld: Blascok alezredes neje, Pécs, Mecek-u.17.

Kedves olvasótársnőim közül ki tudna ajánlani egy finomlelkű nevelő, tanító, esetleg tanárnőt, szép, egészséges vidékre, három unokám mellé, ki az I. és II. gimn. fiúkat tanítaná, és III. polg. kisleányt német-nyelvre, zongorázni tanítaná. Ajánlatot fizetési ígérennyel, fényképpel és bizonyítvánnyal kérek. Hálás köszönettel: Szabó Jánosné, igazgató neje, Jászberény, Földműves-iskola.

ÜZENETEK

Tisztelettel kérjük igen tisztelt előfizetőinket, szíveskedjenek lejárt előfizetéseiket megújítani, hogy lapunkat zavartalanul küldhessük részükre. Az előfizetési díj beküldésére cszkklapot mellékelünk.

Teljes tisztelettel

a kiadóhivatal.

„Társaságbeli uriaszony.“ „Egy társaságban a mai élet modern szabadosságáról esett szó és én mintegy apropro megjegyeztem, hogy bizony nemrég egy kirándulás alkalmával igen kellemetlen szituációba kerültem egyik társaságbeli fiatalasszony ismerősömmel, akit egy úrral bizalmas téte-á-téte-ben megzavartam és a felismerés úgy őt, mint engem kellemetlenül érintett. Erre kirobbant a vita pro és kontra. Már szívesen visszavontam volna mindent, de sajnos, a kimondott gondolatnak az ember többé nem ura, s nem volt mit tennem, megadással vártam, hogy a fel fokozott hangulat lecsendesüljön. De rosszul számítottam, mert a felkavart vihar mind komolyabbá vált és végül is két párta szakadt a társaság és titkos szavazatot proponált. Előkerültek a rögtönzött fehér és piros szavazócédulák és megkezdődött a formálisan hivatalos jellegű avanszált szavazás. De mit tesz Isten? Az összeszámlált szavazócédulák fele fehér és fele piros. Nincs abszolút többsége egyik pártnak sem. Így maradt tehát mai napig is eldöntetlen a fehér és piros párt harca. Én a fehérpártnak voltam a szócsöve és a választott színnel is demonstráltam elvem mellett, míg a pirossal az új életformát helyeslők viaskodtak. Az eldöntetlen harc azt eredményezte, hogy „határozatilag“ egyhangúlag kimondtuk, hogy ebben az ügyben Főszerkesztő urat kérjük fel döntő bírónak, mivel az egyik jelen volt hölgy és én előfizetője lapjának.“ Bizalmuk nagyon megtisztelő, Nagyságos Asszonyom, s ha szerény véleményemmel, illetve szavazatommal rendelkezésükre állhatok, egy fehér szavazócédulát juttatok el Önhöz, amely Nagyságos Asszonyom pártjának győzelmét biztosítja. Felelegesnek tartom erkölcsi kommentárt fűzni hozzá, az Ön részére, de a társaság ellenpártja előtt mégis igazolni kívánom, hogy miért választottam és miért támogatom az Ön színét. Azok közé tartozom, akik a morált nem tartják nagyképű dogmák összességének és vallom, hogy az emberi élet

Hegedű, Viola, Celló és alkatrészei, kvintisztza hangversenyhurok Tóth (Komáromy és Tóth) művészhegedűépítőnél, IV., Kossuth Lajos-utca 10. Elősrangú művészhegedűépítő műterem. Csere, vétel, becslés, művész javítás, kedvező fizetési feltételek. Művészek és tanárok bevásárló helye. Altalim épített hegedűn nagyszámú okl. hegedűművész és tanár hangversenyez Saját érdekében kerjen díjtalan prospektust.

KÁLY MÁRIA zongoraművész nő a tanítást szeptember 10-én kezdi meg Magánórák, csoporttanítás, énekkorrepetalás. VII., Dohány-utca 86, II. em. Telefon: J. 334—19.

etikai törvény nélkül ma is ott vegetálna a darwini-elmélet első emberpéldánya erkölcsi tévelygése között. Bár, sajnos, még ma is vajudik e kérdés, mikor azzal merünk büszkélkedni, hogy majdnem emberfölöttien magunk fölé emelkedhetünk az erkölcs magasröptű szárnyain. És nem azért bukácsolunk még mindig le-föl, fölle, mintha hamleti probléma volna lelkiügyünk, hiszen a tisztánlátók előtt világos, hogy társadalmi törvények nélkül az emberi élet vad káoszban vergődne, ha a féket nem sejtő szenvedély irányítására bízunk életünket, — hanem azért, mert vannak, akiknek látását még mindig lenyűgözi, elhomályosítja, megzavarja, földhöz kötöttségünk. Ezeknek szemében terhesek, szigorúak, kemények és hajlíthatatlanok a morál paragrafusai, mert hiába tagadják meg, élvezetet hajszoló rohanásukban beleütődnek, megsebzik magukat benne. És korunk e súlyosan romboló epidémiája a hétlakattal örözt szentélyekbe is behatol mérges áramlatával és megejtí fiatalságunk könnyen befolyásolható disztinváló képességét. Elő kell venni lelki és szellemi kulturánk fegyverét, hogy az orvul leselkedő ellenséget megsemmisítsük. Akik koncessziót tesznek a ma gyönyörének, azoknak számolniuk kell a holnap ítéletével, mely örök mementóként kíméletlenül emlékeztet a tegnapra. Nagyságos Asszonyt együttérzéssel köszönti Szerk.

„Szabó Istvánné”. Nőtartásra csak akkor van igénye, ha bizonyítható, hogy férje hibájából szűnik meg az együttélés. Férjének havi 250 pengő jövedelméből ez esetben körülbelül havi 120 pengő nő- és gyermektartásra számíthat. Üdv. Szerk.

„Gondos nagynéni”. Budapesthez közel, Zsámbékon (Pestm.), a Szentkeresztről elnevezett irgalmasrendű apácák vezetése alatt kiűnő leányintézet van, hol kiképzést nyerhet úgy a zongorában, mint a francia nyelvben, főzésben stb. Továbbképző gazdasági tanfolyama is van a négy polgárit elvégzett növendékek részére. E hely gyönyörű, a nevelés és tanítás elsőrendű. Az intézet vezetősége levélbeli megkeresésre is készséggel nyújt felvilágosítást. Melegen ajánlhatom ezt az intézetet a kisleány részére. Üdv. Cs—y-nétől.

„Kétkedő”. Zsakettet ölthet bál, zsúr, estély és ismerkedési alkalmak, azonban helyettesítheti szmokinggal. Szerk.

„Erdélyi úriasszony”. Rothermere lord címe: London, S. V. 1. Warwick-House, St. James.

„Hódmezővásárhelyi előfizető”. Női szabászati tanfolyamokat szokott rendezni a Nőiszabók Szövetsége (IV., Veres Pálné-u. 2.), úgyszintén a Technológia Intézet is (VIII., József-körút 6.). Hogy ezek a tanfolyamok mely időben tartatnak, sajnálatomra nem áll módomban megérdeklődni, azonban úgy a Nőiszabók Szövetsége, mint a Technológia érdeklődésére készséggel nyújtanak felvilágosítást. Leveléhez szíveskedjék választéleget csatolni. Üdv. Szerk.

„Építőmester”. Mesteri képesítést nyerhet, ha a felső építőiparisoklét elvégezte és utána valamely építőmesternél három évig gyakornokskodott és az építőmesteri vizsgát letette. Továbbá képesítést nyerhetnek azok is, akik érettségi nélkül az építőiparban három évig működtek és az építőmesteri, valamint a műveltségi vizsgát sikeresen letették. A Felső Építőiparisoklét igazgatósága bővebb felvilágosítással készséggel szolgál, szíveskedjék közvetlen kérésével odafordulni. Cím: Felső építőiparisoklét, Budapest, VII., Thököly-út 74. Üdv. Szerk.

„Nevelő szülők”. Leghelytelenebb nevelési módszer a gyereket állandóan korholni, soha dicséretben, elismerésben nem részesíteni. Az örökös elégedetlenség hangoztatása gyengíti az ambíciót, kevesbíti a tanulási kedvet, a munka szeretetét. Ha tanul is, csak muszájból teszi, de nem jó kedvvel, örömmel. A legkisebb elismeréssel a lanya, vagy lanyuló szorgalom fokozható, mert minden gyerekben többé-kevésbé megvan a készség, hogy szülei, tanítói megelégedését kiérdemelje. Méltóztassék megfigyelni, hogy egyetlen elismerő szó, mily csodálatosan előugraszítja a tanulásban. Természetesen a dicséretet is ép úgy mértékkel és helyén kell alkalmazni, mint a dorgálást, mert esetleg a mértékenfelüli dicséret hanyagságot eredményezhet. Üdv. Szerk.

„Gyöngyvirág”. Mégis csak azt tanácsolom, hogy orvoshoz forduljon, mert ha fogai épek és ennek dacára kellemetlen szag árad ki szájából, az valami belső bajra enged következtetni. Ezen szájvízzel nem segíthet. Az orvos megállapítja a baj okát és segíteni fog, hogy megszabaduljon e kellemetlen bajtól. Üdv. Szerk.

A FRIEDLER-féle szabadalmazott

GAMMA

hajnövesztő

egyszermind a hajhullás, kopásodás, hajmolyosodás leg-tökéletesebb gyógyszer.

GAMMA

hajszappan

a legtökéletesebb hajmosószer.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában, valamint a FRIEDLER-laboratóriumban. Budapest, VII., Murányi-u. 48. Telefon: J. 464-71.

„Cs. L.-né, postamester”. Tessék a mosdóvízbe egy kávéskanálnyi boraxot feloldani, ettől a víz meglágyul és mosakodásra alkalmassá válik. Üdv. Szerk.

„Otthont kereső”. Idősebb úrinők részére a következő otthonok vannak a fővárosban: Erzsébet apácák otthona (Fő-u. 41.), napi ellátási díj 3 pengő; Budai fővárosi szeretetotthon (I., Attila-u. 63.), napi ellátási díj 2 pengő 60 fillér. A fővárosi tanácshoz kell folyamodni a felvételért. Ezenkívül Urinők Otthona van (V., Alkotmány-u. 4. I. em.) és Művelt Nők Otthona (Orczy-út 36.) alatt. Bővebb felvilágosítást az említett otthonok vezetősége készséggel nyújt. Üdv. Szerk.

„Sybilla”. Igaza van. Ne nyujtson többé kezét, mert akinek keze nem tud szorítani, hanem csak mintegy csont nélküli puhányt nyújtja kéz helyett, az megérdemli, hogy adandó alkalommal ne nyujtsanak kezét neki s így adják tudtára, hogy a kézfogásnak tulajdonképpen jelentőséget a szorítás ad, mert ezzel fejezzük ki rokonérzésünket az iránt, akinek kezét nyujtunk, vagy kezét elfogadjuk. Akivel kezét fog, attól el is várhatja, hogy szorítson a keze, ellenben tudtára adhatja, hogy nem reflektál kézfogására. Egyes emberekre nagyon ráfér a lecke. Üdv. Szerk.

„Álföldi asszony”. Kedves huga pattanásainak elmulasztására a következő krém ajánlhatom, mert az én arcom és homlokom is rendkívül pattanásos volt és ettől a kenőcstől tisztult meg. Gyógyszertárban készíttesse el.

Merc. pp. alb. gr. 1.0

Bism. subn. gr. 5.0

Ung. emollien gr. 50.0

M. f. ung. Ds. kenőcs.

Este mosakodás után egy ruhadarabbal kenje az arcra. Még minden ismerősömmek használt a pattanások ellen. Üdvözlettel S. R. tanítónő.

„Ica”. Elsőhelyen fontos, hogy étrendjére súlyt helyezzen, húst csak mértékletesen egyék, ellenben annál több édestejet, joghurtot, főzelékféléket, vaját. A túlságosan zsíros ételtől szintén tartózkodjon. Nem árt az enyhén használt fűszer sem, ellenben a nagyon sós étel káros. Előnyös mérsékelt sportolni, tornászni. Mosdóvízbe tegyen egy kávéskanálnyi boraxot. Este lefekvés előtt törölje le arcát tiszta benzínbe mártott ruhával és utána egy kitűnő éjjeli krémmel vékonyan kenje be. Üdv. Szerk.

„Özv. Jakabfalvy Aladárné”. Foltossá lett márványlapot úgy tisztítok, hogy oltott meszet kenek rá jó vastagon, két napig rajta hagyom és azután puha ruhával letörölöm. Ha egy rész kénsavból és 50 rész vízből fűdőt készítünk és ezzel a márványszobrot gyorsan lemoszuk és száraz ruhával óvatosan megtörölgetjük, a foltok eltűnnek. Dr. J. K.-né.

„Amaryllis”. Furcsán jellemző arra az úrra, hogy az „intenzív lelkiélet és barátság” áljelszavával akarja kiragadni otthonából, ahova soha nem térhetne vissza, ha meggondolatlanul engedne hívásának és ajánlatát elfogadná. Ha nem rendelkezik is az emberismeret terén tapasztalattal, de józan ösztöne rá kell vezesse, hogy ezen ajánlat mögött egész életére kiható veszedelem rejtőzik, melynek szakadékait és mélységeit nem lehet kellően megfesteri. Merje bevallani sajátmagának, hogy Ön is hibát követett el akkor, mikor túrta, hogy társalgásukban domináljon e meg nem engedhető tónus és fertőző atmoszférájával józan kritikáját elhallgattassa. Feltétlenül számolnia kell a következményekkel, mert olyan előrehaladott stádiumba került ügyük, hogy ütött a huszonnyedik óra, hogy véget vessen a kísértesnek. Hazug jelszavakra nem lehet felépíteni a boldogság templomát és ha nem léphet be azzal a tudattal, hogy fel-emelt fővel, büszkén, mindenki szemébe nyíltan beletekinthet, akkor forduljon vissza, mert ez az út a csalódásokhoz és szenvedésekhez vezet-heti. Momentán úgy gondolhatja, hogy ezekután nem vár számára más, mint a lemondás. Bár a lemondásnak immunizáló hatása nem frázis és ha úgy érzi, hogy hozzá kell forduljon, megtalálja benne a felzaklatott lélek nyugalmát. Áldozat, amelyből megtisztultan kerül ki, akit az élet kísértése üldözöbe vett. Szív. üdv. Szerk.

Mélyen tisztelt Szerkesztő Úr! Há-lásan köszönöm, hogy multkori so-raimnak helyt adott b. Lapjában. — Köszönetet mondok kedves olvasó-társnőimnek is, akik a közlemény után oly számosan kerestek fel ér-deklődésükkel. Kedves olvasótársnőim előlegezett bizalmát egy szokatlan kedvezmény nyújtásával szeretném meghálálni és elhatároztam, hogy kedves lapjuk előfizetői részére bér-letrendszert létesítek, melynek alap-ján havi 12 pengő ellenében heti két-szeri ondulálás, heti egyszeri fejmo-sás, kívánság szerint hajvágás és manikűr vehető igénybe. Hölgyeink könnyen kiszámíthatják, hogy ez már maga cca 50%-os kedvezményt je-lent, emellett azonban a bérlettulaj-donosoktól alkalmazottaim borraivalót nem fogadhatnak el, míg a leggondo-sabb és előzékeny kiszolgálás felett személyesen örködöm. További kez-dvezményként a bérlettulajdonosok esetleges hajfestést igen jutányos ár mellett 4 havi részletben fizethetik.

Örülni fogok, ha kedves olvasótárs-nőim minél nagyobb számban fogják ezt a különös kedvezményt igénybe-venni és maradok igen tisztelt Szer-kesztő Úr kész híve

Palágyi Andorné, Fekete Erzsébet
a Carlton hölgyfodrász-szalón
tulajdonosa, IV., Mária Valéria-u. 1.

MUSICA

**ERZSÉBET-KÖRUT 43. Telefon :
(Royal-épület) J. 450-63**

ZONGORÁI és PIANINÓI

árban és kivitel-
ben páratlanok

Legkedvezőbb fizetési feltételek!
Hangolás. Javitás. Köleszítés.

„Van-e szomorúbb asszony, mint én?” Nagyságos Asszonyom, tagad-hatatlan, hogy sorsa szomorú, de sajnos, minden nap előforduló asz-szonyi sors. Nem javítva rajta sem-mit, ha szcenákat rendezne és asz-szonyi jogaira hivatkozna. Brutális őszinteség, hogy férje élete télbefor-dulója előtt kicsapongó életet folytat és ami ennél Önre nézve sokkal fá-jóbb és megalázóbb: barátnőt tart. Megfeledezett, hogy négy nagy gye-rek szeme kíséri és megróva kriti-zálja életmódját. Nem használt kö-nyörgése, nem használt passzivitása és nem használna érélyes fellépése sem, sőt rosszabbodna a helyzet, mert ha észrevenné, hogy Nagyságos Asszony keresztezni akarja az útját, már ellenkezésből is, „csak azért is” elv alapján menne a kezdett úton. Ez az élet nem tarthat soká, mert sem fizikailag, sem lelkileg nem bírhatja. Hogy a férfi kollektívában kevés ki-vétellel, majd minden példány egy-forma, nem vigasztalásképpen hozom fel, mert szomorú vigasz volna, csak mentségül arra, hogy gyarlóbbak, semhogy követni tudnák a nők in-tenzív lelkiéletét. Segíteni csak vég-telen, önfeláldozó asszonyi türelem-mel lehet. De lehet, Nagyságos Asz-szonyom. Az ilyen típusú férfi csak pillanatnyi szórakozásokat hajszol és a nőben nem keresi a lelki értéket. Egy év, két év és elkövetkezik a ki-józanodás ideje, mikor undorral gondol, vagy egyáltalán nem is gondol erre az időre, melyet Nagyságos Asz-szonyom könnyek között várt ki. Ad-dig a könnyű élet pillangói felváltva segítik hozzá, hogy lelkiismerete fel-ébredjen, mert ezek fogják hozzáse-gíteni. Szinte hálásnak kellene lenni

A gondozott külső ma már elengedhetetlen velejárója a kultúréletnek. Fehér kozmetika, Vilmos császár-út 15/a, lélem. bejárat Révai-u. 2. Budapestben az első, amely zárt-fülkékre osztott és kényelmes fekvőszékekkel van felszerelve. Egyéni arcápolás (szénsav, parafin, olaj, mayonnaise-arcpakolás, jégmasszázs) művészi és abszolút decensen. — Összes teinte-hikák szakszerű kikezelése. Elsőrangú szépítőszerek szétküldése vidékre is diszkrécióval. — Tanít-ványok kiképzése. — Mérsékelt árak. Tanács-adás készséggel és díjlatlanul. Telefon: 964-93.

irántuk, hogy az ilyen tévelygőket erkölcsi romlottságukkal visszaveze-tik az otthon tisztaságába és züllött-ségüket megbánatják velük. Tekintse úg, Nagyságos Asszonyom, mint rö-vid lejáratú kalandos kiruccanást és bizonyos, hogy mint a tékozló, aki a legdrágább értékeket tékozlolta el, bánkódva tér meg övéihez. Meg is büntethetné, hogy kizárja körükből, de higgye el nekem, hogy bűnbánata sokkal mélyebb és igazabb lesz, ha Nagyságos Asszonyom nagylelkű megbocsátásával találkozik. Éreznie kell felsőbbiségét, ami mindennél mé-lyebben megbánatja vele, hogy meg-feledezett önmagáról és ő volna az, aki, ha lehetne, meg nem történté tenné a mát, mert a legkönnyelműbb férj sem annyira elvetemült ebben a korban, hogy gyermekei és felesége boldogságát, nyugalmát és jólétét kockáztatná. Mindnyájuk érdekében kérem még egy kis ideig türelmet és tapasztalni fogja, hogy fentiek engem igazolnak. Szív. üdv. Szerk.

„Kívül és belül”. Nagyon köszönjük lapunk iránti szíves érdeklődését. Legnagyobb sajnálatunkra, a novella témája ellen elvi kifogásunk van s erre való tekintettel nem használhat-juk. Reméljük, hogy más alkalommal lapunk szellemének megfelelőt kapunk. Üdv. Szerk.

„Salome”. Sajnos, nem közölhetjük. Feltétlenül értékesebb egy dilettáns műnél, de kompozíciójából még nem állapíthatjuk meg, hogy igazi tehet-séggel állunk-e szemben, vagy csak nagyon ügyes műkedvelő. Reméljük, hogy későbbi műveiből alkalmunk lesz minden kétséget kizáróan meg-győződni. Üdv. Szerk.

„Búzavirág.” Túlzottan mesterkelt, azonban bizonyos eredetiséget nem lehet megtagadni költeményeitől. Reméljük, hogy kiforrottabb írásaival is találkozhatunk. Üdv. Szerk.

APRÓHIRDETÉSEK

E rovatban kizárólag előfizetőink privát hirdetését negyedévenként egyszer, 15 szó terjedelmig díjlatlanul közöljük le. Jelíges hirdetés esetén 1 P.— a hirdetéssel egyidejű-leg beküldendő a beérkező válasz-levelek továbbítására. Nem előfize-tőink részére a hirdetés díja szavan-ként 10 fillér.

Páratlanul olcsón világ-márkás zongorák, pianinók részlet-fizetésre. Javitás, hangolás, köl-csönzés Ehall zongoratermeiben. Andrassy út 15. „Országos tisztí kasszinó szállítója”.

Perzsa- és más szőnyegek szak-szerű és művészi javítását vállalom. Vidéki megrendeléseket is pontosan eszközölök. A lap előfizetői részére 10 százalékos kedvezmény. Cím: Tcharhoukian Vosdanik, Budapest, IV., Városház-u. 10. (Pilvax-köz 6.) Telefon: Aut. 897—86.

Megbízható nőt keresek, ki négy gyermekem gondozását és háztartásom vezetését vállalja. Cím: Csengeryné, Pesterzsébet, Teleki-utca 35.

Iskolás leányt teljes ellátásra vállalna özvegy urinő. Cím: IX., Üllői-út 121., III. em. 21.

Intelligens, szerény, egészséges, perfekt német, süteményezést értő házvezetőnőt keresek. Fényképes ajánlatot „Falu” jelíggel a kiadóhivatalba kérek.

Fekete, aranyozott, pedálos Reményi gyártmányú cimbalom eladó. Cím: „Cimbalom” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Egy és hároméves gyermekeimhez intelligens német leányt keresek, aki a háztartásban is segít. Cím: Szücs Lászlóné, Döge.

Német, vagy francia, varrni tudó, szerény nőt keresek, ki könnyebb házi munkában segít. Cím: Sebestyén Gézáné, birtokos neje, Gelse, Zala-m.

Németül is beszélő, árva urileány gyermekek mellé ajánlkozik. Háztartásban segít. Címe: „Jó bizonyítvány” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Két felsős diákot teljes ellátásra mérsékelt díjzással elfogad uricsalád. Felsőkereskedelmi, gimnázium és egyetem közelben. Cím: Özv. Dobrik Ferencné, Vaskapu-utca 22., II. em. 8.

Zene- és festőakadémia közelében elsőemeleti komfortos lakásába özvegy, idősebb uriaszony főiskolás leánykát anyai felügyelettel teljes ellátásra elfogad. Zongora van. Cím: Budapest, VII., Almásy-tér 15., I. em. 1.

Bátyám állami tisztviselő, 320.—P. havi fizetéssel, szerény, nemeslelkű, 35—40 éves, r.-kath., vagyonos, árva urileányt feleségül venne. Értésítést „Csak bizalommal” jelíggel a kiadóhivatalba kérek.

Magányoshoz házvezetőnőnek, vagy gyermekek mellé ajánlkozik németül perfektül beszélő urinő, szerény díjazásért. Cím: Tiszafüred, Szöllősi-utca 615. szám.

Jókarban levő komplett mozi berendezés, géppel együtt, olcsón eladó. Érdeklődők „Mozgóképszínház” jelíggel irjanak a kiadóhivatalba.

Jócsaládból való, intelligens idősebb leányt vagy asszonyt, ki perfekt német, 4 éves gyermekem mellé alkalmazkodik. Cím: Práger Józsefné, Czinkota, Kossuth-utca 1.

Alkalmaznák 40 év körüli nőt, ki két gyermeket zongorázni és németül tanítana, főzésben, kézimunkában segít. Cím: Juhász Istvánné, Parád, Sasvár.

Német nevelőnő azonnalra állást keres. Cím: „Német Fräulein” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Német nevelőnő, kitűnő bizonyítványokkal, németül tanít, vagy gyermekek mellé délutáni elfoglaltságra ajánlkozik. Cím: VIII., Práter-u. 23., III. em. 14. Telefon: József 345-83.

15 éves, erős, fejlett, dolgozó, szorgalmas leány háztartási alkalmazottnak ajánlkozik. Cím: „Adonyi” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Erdélyi, magyar urileány, zongoratanári oklevelet szeretne szerezni, de mivel anyagiakkal nem rendelkezik, uricsaládhoz ajánlkozik, hol teljes ellátásért a gyerekeket zongorázni tanítaná. Címe: „Klára, Marosvásárhely” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Úri hölgynek tiszta, csinosan bútorozott szoba kiadó, esetleg lakótársként is elvállalom. Cím: IX., Angyal-utca 9., III. em. 4.

Könyvek komondorok eladók, 6 hetes korukban. Tiszta fehérek. — Cím: Szepsy-Szűts Kálmánné, Dunapentele.

Abszolút egészséges, tiszta, német mindenleányt keresek. Varrni, kézimunkázni tudjon. Fizetés havi 30 P. Cím: Valentik Györgyné, Csomád, Pest-megye.

Olcsó nyaralás Budakeszin, teljes ellátás, ötszöri étkezéssel napi 5 P-ért. Cím: Koissné, Budakeszi, Batthyány-utca 5.

Önállóan dolgozó szőnyegszövő leány azonnalra ajánlkozik, vidékre is. Cím: Ny. E. Kecskemét, VII. ker., Szultán-utca 30.

Magányos urinőnek, vagy iskolás gyermeknek lakás ellátással kiadó. Cím: Tóttösy Aladárné, Budapest, IX. Mester-u. 33—35. Városi ház, II. em.

Kersek középkori intelligens nőt, ki egy gyermekes uricsaládnál cseléd-el a háztartási teendőket elvégezné. Cím: Bajnok Gyuláné, Vác, Kisváci főút 26.

Kersek azonnalra három iskolás gyermekem mellé németül beszélő, zongorázó tanító, vagy nevelőnőt, esetleg tanárnőt, ki I. és II. gimnázista fiaimat tanítana és szépen kézimunkázik. Ajánlatokat bizonyítvány és fénykép mellékelésével, fizetés megjelöléssel kérek. Cím: Szabó Jánosné, igazgató neje, Jászberény, Földmivesskola.

Keresztény urinők és leányok megvarrhatják ruháikat uriaszony szakszerű vezetése mellett a délelőtti órákban, havi 15 P. ellenében. Cím: IV., Váci-utca 46., IV. em. 2.

Korszakalkotó irodalmat pártoló úrhölgy támogatását óhajtja idősebb író, közös jövedelemmel. Cím: „Rejtett kínés” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Eladó egy óriás magyar házigalamb és egy póstagalamb. (Himek.) Pósták előjegyezhetőek. Cím: dr. Paál Istvánné, Szabadszállás.

Magányos urinőhöz, vagy úrhoz, kizárólag Pestre, ajánlkozik komoly urinőtársalkodónőnek, esetleg háztartás vezetését is vállalja. Cím: „Budapest” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Pest melletti birtokra perfektül főző házvezetőnő, elsőrendű referenciákkal, felvétetik. „Örökös állás” jelíggel a kiadóhivatalba küldendő az ajánlatok.

Egy-két vidéki fiút teljes ellátásra elfogadok. Polgári és felsőkereskedelmi iskola van. Szakszerű pedagógiai felügyelet. Budapest, Ujpest közlemben. Kitűnő villamos közlekedés. Cím: Sebestyén Kálmánné áll. tanító, Festujhely, Tátra-utca 79.

Budán, a Retek-utcánál, fiatal tisztviselő felesége, elfogad négy szobás lakásába (külön szobába) főiskolás vidéki urileányt. Kitűnő élelmezés. Cím: „Fogaskerekű” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Intelligens urileány elmenne házikisasszonynak, vagy nevelőnőnek. Ügyesen kézimunkázik. „Gyermekszertető” jelíggel a kiadóhivatalba kérek megkeresést.

Gyermekszertető, intelligens leány házikisasszonyi, vagy nevelői állást vállal. Szépen kézimunkázik, háztartásban segít. Ajánlatokat: Bures E. Homokmégy (Pest-m.) kérek.

Intelligens nőt keresek, aki három iskolás gyermekem felügyelete mellett a főzést vállalná. Óvónők, tanítónők előnyben. Cím: Lannert Györgyné, Miskolc, Szent Ferenc-utca 2.

Szolid, szerény, feltétlen megbízható házvezetőnőt keresek kisebb háztartáshoz. Cím: „Honleány” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Öszibarack oltványaink, téli eltevésre való eszmegeszőlőnk ez évben is kiválóak. Cím: Vidonyi Testvérek, Hódmezővásárhely.

Négy polgárit végzett, fél árva, 15 éves leány ajánlkozik kisebb gyermekek mellé, szerény díjazásért. Cím: „Othont keres” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Káptalani főintéző özvegyénél 3—4 keresztény tanuló urileány, esetleg fiúcska egészséges, napos szobát kap, jó kosztban, szeretetteljes gondozásban részesül. Ugyanott urinőnek bútorozott szoba kosztal kiadó. Cím: özv. Hegel Dezsőné, Pápa, Győri-út 14.

Érettségizett urileány vidéki uricsaládnál nevelőnői állást keres. Ajánlatokat „Virtuát” jelíggel a kiadóhivatalba kérek.

Angolul perfekt beszélő, intelligens urileány elmenne gyermekek mellé, könnyebb háziteendőket segíti. Cím: „Szorgalmas” jelige alatt a kiadóhivatalban.

Vidéki városban igazi otthonra talál szolid, jobb családból való árva leány, ki a szobaleánnyal együtt minden házimunkát elvégzi. Ajánlatokat „Második otthon” jelíggel a kiadóhivatalba kérek.

Intelligens urihölgy ebéd fejében, díjazás nélkül vállalja zongoraleckék adását, betegeknek felolvasást, vagy gyermekek sétáltatását. Cím: Budapest, VI., Podmaniczky-utca 71., I. em. 2.

Felolvasó szerkesztő, kiadó és tulajdonos: KERTESZ BÉLA
Szerkesztő: tordai BÖJTJE ETELKA
Ügyvezető igazgató: BARTHA ISTVÁN

Kéziratokat nem adunk vissza.

Chorus.

The image displays a musical score for a chorus, consisting of seven systems of piano accompaniment. Each system includes a treble clef staff and a bass clef staff. The music is written in a key with two sharps (F# and C#) and a 2/4 time signature. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, as well as rests. Dynamic markings like *v* (piano) and *sfz* (sforzando) are present throughout the piece. The score concludes with a first ending (marked '1.') and a second ending (marked '2.') leading to a final chord.

MAGYAR URIASZONYOK LAPJA

VERES udv. fényképész felvétele, Budapest, V., Harmincad-u., 3.

GRÓF BETHLEN ILY